



جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی



**آب
در آئینه
مطبوعات و سایت‌های خبری
(۲۳)**

تهیه‌کننده:
صادق حبیبی

تاریخ انتشار:
مهر ۱۳۹۸



جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی



بِسْمِ تَعَالَى

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۲۳)

مهر ۱۳۹۸

فهرست برگه

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۲۳) مهر ۱۳۹۸ / تهیه‌کننده: صادق حبیبی - تهران: وزارت جهاد کشاورزی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، ۱۳۹۸.
۲۸۳ ص.: جدول، نمودار (رنگی).

نمایه‌ها:

آب / آبخیزداری / سیل / سد / کشاورزی / منابع طبیعی /

مشخصات:

عنوان: آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۲۳) مهر ۱۳۹۸

تهیه‌کننده: صادق حبیبی

ناظر فنی: مجتبی پالوج

کارشناس هماهنگی نشر: اکرم بهاری

سال / شماره انتشار: ۱۳۹۸

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰

نمابر: ۸۸۸۹۶۶۶۰

با کمال سپاس، این مؤسسه پذیرای کلیه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خوانندگان این اثر می‌باشد.

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیش گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ حَيًّا

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر بیست و سومین جلد از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری می‌باشد که بر آن است با پایش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	پاییز ۱۳۹۸.....
۲.....	مهر ۱۳۹۸.....
۳.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۱.....
۸.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۱.....
۱۰.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۱.....
۱۳.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۱.....
۱۵.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۱.....
۲۰.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۱.....
۲۵.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۲.....
۲۵.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۲.....
۲۶.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۲.....
۳۳.....	۱۳۹۸/۰۷/۰۲.....

- در راستای مدیریت منابع آب و نیز احیاء و تعادل بخشی به آب‌های زیرزمینی کهگیلویه و بویراحمد صورت گرفت؛ پلمب ۲۸۵ حلقه چاه آب غیرمجاز کشاورزی و صنعتی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۳ ۳۷
- بررسی تأثیر بارندگی‌های استان تهران روی مخازن سدها - روزنامه اطلاعات مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۴ ۴۴
- مدیر دفتر برنامه‌ریزی منابع آب معاونت مطالعات پایه سازمان آب و برق خوزستان مطرح کرد؛ وقوع ۳۰ سیلاب در سال آبی گذشته در خوزستان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۶ ۴۶
- رئیس سازمان محیط‌زیست مطرح کرد: خودکشی خراسان رضوی در مصرف آب‌های تجدیدپذیر - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۶ ۵۳
- کمک ۶ میلیون دلاری مجامع بین‌المللی به احیای دریاچه ارومیه - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۶ ۵۵
- افزایش خطر آلاینده‌گی آب به علت برداشت‌های بی‌رویه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷ ۵۷
- آب و خاکی که سم می‌شوند - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷ ۵۹
- جدی‌ترین تصمیم وزارت نیرو برای مقابله با بحران آب چیست؟ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷ ۶۱
- روش‌های مقابله با بحران کم‌آبی در سنگاپور - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷ ۶۳
- روش‌های مقابله با بحران کم‌آبی در سنگاپور - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۷ ۶۳
- حال ناخوش تالاب کچی نهبندان؛ تالابی که تا ۱۰ سال دیگر به بیابان تبدیل می‌شود - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۸ ۶۵
- مدیر دفتر منطقه‌ای ستاد احیای دریاچه ارومیه در آذربایجان شرقی مطرح کرد؛ تخصیص ۴۲ درصدی اعتبارات احیای دریاچه ارومیه - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۹ ۶۸
- فرونشست زمین در ۴ نقطه تهران - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۹ ۷۵
- معجزه آبخیزداری | درآمد جدید ۴ هزار میلیارد تومانی با باغداری در زمین شیبدار/ آبخیزداری جنگل زاگرس و شمال را نجات داد - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۹ ۷۷
- آخرین وضعیت ذخیره سدهای تهران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۹ ۸۸

- سال آبی جدید پربارش است؟ - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۰ ۹۱
- بارش‌های سال جاری حریف خشکسالی نشد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۰ ۹۳
- افزایش فلزات سنگین در منابع آب به دلیل ورود پساب و افت سطح سفره‌های زیرزمینی -
خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۰ ۹۵
- نیاز به ۹ میلیارد مترمکعب ظرفیت آبی تا سال ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۰ ۹۷
- وزیر نیرو: تنش آبی در شهرها را تا ۱۴۰۰ به صفر می‌رسانیم - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۸/۰۷/۱۱ ۱۰۱
- آخرین وضعیت بارش‌های ایران / شروع سال آبی جدید با افت بارش‌ها + جدول - خبرگزاری
تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۲ ۱۰۳
- کارشناس ارشد اقتصاد آب مطرح کرد؛ قیمت‌گذاری آب مسأله پیچیده‌ای است - روزنامه
سبزینه ۱۳۹۸/۰۷/۱۳ ۱۰۴
- ضرورت آماده‌باش برای اسفند ۹۸ و فروردین ۹۹ / سیل در راه است؟ خبرگزاری تسنیم مورخ
۱۳۹۸/۰۷/۱۳ ۱۰۸
- همت مضاعف برای رساندن آب به روستا - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۴ ۱۱۱
- معاون شرکت آب و فاضلاب: تلفات آب کشور ۲۴.۵ درصد است - خبرگزاری ایرنا مورخ
۱۳۹۸/۰۷/۱۴ ۱۱۹
- تقویت بارش باران در نیمه دوم آبان - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۵ ۱۲۱
- حال زمین در ایران خوب نیست! خشکسالی - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۵ ۱۲۳
- آخرین وضعیت راه‌اندازی بازار آب در کشور - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۵ ۱۲۵
- تقویت بارش باران در نیمه دوم آبان ماه - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۵ ۱۲۷
- وزیر نیرو خبر داد؛ افتتاح ۱۰ سد در ۶ استان طی شش ماه آینده - خبرگزاری ایسنا مورخ
۱۳۹۸/۰۷/۱۶ ۱۲۹
- چند نفر در دایره آبی هستند؟! طرح آبرسانی غدیر - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۶ .. ۱۳۲
- سرپرست مرکز ملی مطالعات و تحقیقات دریای خزر در پی بررسی دلایل خشک شدن میانکاله
اعلام کرد؛ کاهش ۱۲ درصدی میانگین تراز آب خزر - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۷ ۱۳۴

- معجزه آبخیزداری | آب کدام شهر معروف کانادا از آبخیزداری تأمین می‌شود؟ - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۷ ۱۴۰
- آیا شیرین سازی آب دریا راهکار جبران کمبود آب در دنیاست؟ خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۶ ۱۴۲
- هشدار نسبت به فرسایش سالانه یک میلیارد تن خاک کشور | وجود ۳۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۷ ۱۴۷
- انتقال پایتخت، اصولیترین راه حل مقابله با فرورفتن زمین در تهران است؛ فرورفتن سالانه ۲۵ سانتی متری زمین در تهران - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۰ ۱۵۰
- تأمین آب از دریای خزر پاسخگوی کمبودها نیست - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۰ .. ۱۵۵
- مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مازندران: انتقال آب دریای خزر، جنگل‌های هیرکانی را نابود می‌کند - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۰ ۱۵۷
- سابقه رسوبی دریای خزر و سیاه بررسی می‌شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۰ ۱۵۹
- افزایش تراز آب دریاچه ارومیه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ ۱۶۳
- طبق آمار ایستگاه‌های سختافزایی، در یک بازه ۹۹ ساله تراز آب دریای خزر ۲۵ متر بیلان منفی داشته است؛ خزر سالانه یک متر آب می‌رود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ ۱۶۵
- مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخیزداری سازمان جنگل‌ها خبر داد؛ اجرای آبخیزداری در ۱۰ درصد حوضه‌های آبخیز کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ ۱۷۰
- موافقت کلانتری با انتقال آب خزر به فلات مرکزی +سند - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ ۱۷۴
- فرورفتن زمین در پیشوا درحال نزدیک شدن به مناطق مسکونی و نیز خط راه آهن تهران- مشهد است؛ ورامین، رتبه نخست فرورفتن زمین در جهان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۲ ۱۷۷
- برداشت غیرکارشناسی آب خزر تهدیدی برای تالاب‌ها - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۲ .. ۱۸۲
- نامه نمایندگان در مخالفت با انتقال آب خزر به کویر مرکزی - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۲ ۱۸۳
- آخرین وضعیت بارش‌های ایران +جدول - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳ ۱۸۴

- طرح انتقال کویر به خزر! - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳ ۱۸۵
- اگر همه یخ‌های روی زمین یک‌شبه ذوب شوند چه اتفاقی خواهد افتاد؟ خبرگزاری آی تی
- رسان مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳ ۱۹۳
- دریاچه ارومیه ۱۱۳ سانتی‌متر عمیق‌تر شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳ ۱۹۷
- ایران در آستانه سیلاب‌های ویرانگر - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳ ۲۰۰
- شوری ۴ برابری آب دریای خزر با طرح انتقال - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۳ ۲۰۴
- نشانه‌های بارش بیش از نرمال در پاییز امسال+جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۴ ۲۰۷
- وزیر نیرو: بارش‌های پاییز نرمال و فراگیر است / صادرات انرژی به عراق رکورد زد - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ ۲۰۸
- مطالعات بی‌سرانجام بازچرخانی آب خاکستری / استفاده ناچیز از آب شرب برای آبیاری فضای سبز - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ ۲۱۰
- سبزینه» نظر کارشناسان را در مورد طرح انتقال آب خزر به کویر مرکزی بررسی می‌کند؛
- روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ ۲۱۴
- انتقال آب خزر به سمنان" برای ایران از انفجار چرنوبیل خطرناک‌تر است / سرنوشت دریاچه ارومیه در انتظار خزر - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۸ ۲۲۲
- سبزینه» نظر مخالفان و موافقان طرح انتقال آب خزر به سمنان را بررسی می‌کند؛ هزینه ۱۵ هزار میلیارد تومانی طرح انتقال آب خزر - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۲۸
- جزئیاتی از پیامدهای تکان دهنده انتقال آب دریای خزر / فقط دو رئیس جمهور سمنانی به اجرای طرح اصرار دارند! - پایگاه خبری تحلیلی روز نو مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۳۶
- موضع وزیر نیرو چیست؟ کسی زیر بار موافقت با انتقال آب دریای خزر نمی‌رود؟! خبرگزاری رویداد ۲۴ مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۴۳
- استخراج آب‌های ژرف بومی شد - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۵۰
- در نخستین ماه سال آبی جدید: حجم آب سدهای کشور ۵۳ درصد شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۵۴

- انتقال حوضه به حوضه آب در دنیا شکست خورده/ انتقال ۶ میلیون تن نمک با اتصال آب خزر به فلات مرکزی - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۵۵
- بررسی وضعیت سدهای تهران برای مقابله با سیلاب‌های احتمالی - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۵۷
- ساخت صنایع آب‌بر دور از دریا/ تخصیص آب خام به پتروشیمی در استانی با تنش آبی - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۹ ۲۵۹
- آخرین وضعیت سدهای تهران اعلام شد - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۳۰ ۲۶۱
- اعتراض کارشناسان و صاحب‌نظران به طرح انتقال آب خزر به سمنان ادامه دارد؛ خزر را دریاچه ارومیه نکنید - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۳۰ ۲۶۴



جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی



پاییز

۱۳۹۸

مهر

۱۳۹۸

آبخیزداری با چاه، چشمه و قنات‌های ایران چه کرد؟ - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ

۱۳۹۸/۰۷/۰۱

نتایج مطالعات ایستگاه‌های آبخیزداری در کشور نشان‌دهنده مهار سیلاب و نفوذ ۶۰ درصدی بارش به داخل آبخوان‌ها با انجام طرح‌های آبخیزداری است؛ این مزیت بزرگ می‌تواند در کاهش خسارات سیل، بسیار مؤثر باشد.

به گزارش مشرق، عملیات کنترل، پخش سیلاب و تغذیه زمین از روش‌هایی است که در آبخیزداری مرسوم است. اهمیت عملیات پخش سیلاب و تغذیه زمین از آنجاست که وقتی نزولات آسمانی به صورت رگباری و تند به زمین می‌رسد، زمین فرصت کافی برای جذب و نفوذ این آب‌ها را نداشته و این آب‌ها به صورت هرزآب روی زمین جاری شده و باعث وقوع سیل و ایراد خسارات جانی و مالی فراوان می‌شوند.

تاریخچه پخش سیلاب و تغذیه مصنوعی زمین در ایران به ۳ هزار سال پیش برمی‌گردد؛ ایرانی‌ها خیلی زودتر از اختراع کاریز، آب‌های زیرزمینی را از طریق آبیاری سیلابی مخروط افکنه‌ها تغذیه می‌کردند؛ نمونه‌هایی از این فناوری در استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان، فارس، آذربایجان مشاهده شده است. نخستین عملیات پخش سیلاب در ایران در سال ۱۳۵۱ در منطقه سرچم واقع در حوزه آبخیز زنجان رود، در قالب طرح آبخیزداری سفید رود اجرا شد و متعاقب آن در نودهک قزوین اولین طرح تحقیقاتی پخش سیلاب به صورت فنی در آذرماه ۱۳۵۲ به اجرا درآمد. پس از آن عملیات پخش سیلاب به شیوه علمی در ایستگاه تحقیقات پخش سیلاب کوثر واقع در گرابایگان فسا، در عرصه‌های بیابانی و در قالب یکی از طرح‌های تحقیقاتی وزارت جهادسازندگی به اجرا درآمد.

استفاده از عملیات پخش سیلاب و تغذیه زمین در آبخیزداری برای مدیریت منابع آب در ۳۵ ایستگاه

آبخیزداری ایران نتایج و آثار متعدد و جالبی را در پی داشته است که اهم این موارد عبارت است از:

تغذیه آبخوان و سفره- آب زیرزمینی

از نتایج مهم طرح پخش سیلاب، تغذیه آبخوان و سفره-های آب است. بررسی-ها در تغذیه آبخوان دشت گرابایگان نشان می-دهد میزان تغذیه آبخوان از طریق پخش سیلاب حدود ۵ میلیون متر مکعب در سال است. در این منطقه که طرح پخش سیلاب از سال ۱۳۶۲ شروع شده، تاکنون بیش از ۱۰۰ مورد سیل‌گیری داشته است که حجمی معادل بیش از ۱۰۰ میلیون متر مکعب در عرصه ۲۴۰۰ هکتاری پخش شده است. طبق نظر کارشناسان افزایش میزان نفوذ سیلاب به داخل آبخوان دشت گرابایگان به درجه نفوذ ۶۰ درصد رسیده است که عددی حیرت‌آور است و این دستاورد با اصلاحات و توسعه علمی که در سال‌های اخیر در این ایستگاه انجام شده به دست آمده است.

نمونه دیگر عملیات پخش سیلاب دشت امامزاده جعفر گچساران است؛ در این ایستگاه آبخیزداری در زمان اجرای پروژه پخش سیلاب، ۴.۳ میلیون متر مکعب به آبخوان اضافه شده و سطح آب حدود ۷ متر افزایش یافته است. علاوه بر این ارزیابی عملکرد طرح تغذیه مصنوعی دشت آب‌باریک بـم نیز نشان می-دهد در اثر پخش سیلاب به منظور تغذیه مصنوعی، به‌طور متوسط سالیانه طی سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۷۸ به میزان ۱۲.۶ میلیون متر مکعب آب به آبخوان افزوده شده است.

همچنین تأثیر پخش سیلاب بر منابع آب زیرزمینی دشت بیرجند نشان از آن است که در سال آبی ۱۳۷۵-۱۳۷۶ با وجود بازندگی مناسب، حداقل ۳ میلیون متر مکعب سیلاب مهار و ذخیره گشته که با توجه به قابلیت نفوذ مناسب عرصه، بخش اعظم آن در زمان بسیار کوتاهی در سفره آب زیرزمینی نفوذ کرده است.

کاهش شوری آب و بهبود کیفیت آن

انجام عملیات پخش سیلاب باعث شده شوری آب زیرزمینی در دشت گرابایگان فـسـا کاهش یافته است.

نتایج تحقیقات آبخیزداری، برای تقویت کیفی و کمی آب‌های زیرزمینی نشان داد، کمترین افت سطح آب و شوری در محدوده پخش سیلاب و بیشترین آن نزدیک چاه‌های بهره‌برداری دیده می‌شود. این امر به خوبی تأثیر پخش سیلاب بر بهبود کیفیت آب‌های زیرزمینی منطقه گرابایگان را نشان می‌دهد.

همچنین در منطقه محمود احمدی استان بوشهر، از مقایسه شوری چاه‌های کشاورزی، و خانگی از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۲ چنین برمی‌آید که با وجود برداشت زیاد آب از سفره آب زیرزمینی دشت مورد نظر و نیز افزایش سطح زیر کشت پایین دست به میزان ۴ برابر قبل از اجرای طرح، کیفیت آب در قسمت‌های موازی و پایین دست عرصه پخش سیلاب در برخی نقاط بهبود قابل ملاحظه و چشمگیری داشته است که این موضوع تأثیر اجرای طرح پخش سیلاب را نشان می‌دهد.

در دشت هشت‌بندی استان هرمزگان نیز پس از گذشت ۱۰ سال از احداث سازه‌های آبخیزداری بررسی‌ها نشان می‌دهد علی‌رغم گذشت زمان و برداشت زیاد آب در قسمت‌های مرکزی دشت که موجب افزایش شوری چاه‌های کشاورزی شده است، در ناحیه‌ای که تحت تأثیر پخش سیلاب قرار دارد، تغییرات محسوسی دیده نمی‌شود که این می‌تواند دلیلی بر تأثیر پخش سیلاب بر کیفیت آب زیرزمینی ناحیه باشد.

افزایش بهره‌وری قنات و چشمه‌ها

نتایج تحقیقات تأثیر پخش سیلاب بر بده قنات‌های دشت سهرین زنجان نشان می‌دهد سطح آب زیرزمینی که در حال کاهش بوده، با اجرای طرح‌های پخش سیلاب آبخیزداری به‌طور نسبی افزایش داشته و دبی چشمه - نزدیک طرح به میزان ۳ برابر افزایش یافته است.

در منطقه آب باریک بم نیز سیستم‌های پخش سیلاب تأثیر بسزایی در افزایش آب زیرزمینی منطقه و میزان آبدهی قنات پایین دست داشته‌اند به طوری که میزان آبدهی قنات تعیین شده در محدوده طرح

بین یک تا دو برابر افزایش داشته است در حالی که قنات خارج از محدوده طرح هیچ گونه افزایشی در میزان آبدهی آنها وجود نداشته است.

عملیات پخش سیلاب در هرات یزد، علاوه بر اینکه میزان آبدهی قنات افزایش یافته است، باعث شده سطح زیر کشت کشاورزی منطقه به عنوان یکی از قطب‌های کشاورزی استان یزد افزایش یابد که این امر نشان دهنده تأثیر مثبت و سازنده سیستم احداثی در منطقه مورد مطالعه است.

بررسی پخش سیلاب جنوب مجتمع فولاد مبارکه و تأثیر آن بر کاهش خشکسالی نشان می‌دهد اجرای طرح باعث افزایش آبدهی قنات و چاه‌های موجود در منطقه شده است.

همچنین نتایج تحقیقات پخش سیلاب در تغذیه قنات حوزه آبخیز ایور گرمه نشان دهنده آن است که میزان بده خروجی قنات از ۲۵ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۸۶ به میزان ۳۰ تا ۳۵ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۸۸ افزایش یافته است و این میزان با توجه به روند کاهش بارندگی در این دوره درخور اهمیت است.

در حوزه آبخیز فوجرد قم نیز انجام عملیات پخش سیلاب طی سالهای ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۸ نشانگر این است که مقادیر دبی قنات به ترتیب از ۵.۶ و ۵.۸ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۷۳ (قبل از عملیات پخش سیلاب) به ۱۲.۵ و ۸.۳ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۸۸ افزایش یافته است. افزون بر این، کیفیت آب قنات نیز بهبود داشته است.

افزایش سطح ایستابی چاه‌ها

بررسی عملیات پخش سیلاب دشت سهرین زنجان نشان می‌دهد با توجه به کاهش بارندگی از سال ۱۳۷۵، در همین سال‌هایی که عملیات پخش سیلاب صورت گرفته است، سطح ایستابی چاه‌ها ۵ تا ۱۰ متر افزایش داشته است، این در حالی است که در مناطقی که عملیات پخش سیلاب صورت نگرفته بود شاهد کاهش ۶.۵ متری چاه‌ها بودیم.

در ایستگاه آبخیزداری گرابایگان نیز با انجام پخش سیلاب در این دشت باعث شده سطح ایستابی چاه‌ها حدود ۶ متر در نزدیکی منطقه پخش سیلاب بالا بیاید.

کلام آخر

بنابراین نتایج تحقیقاتی که در ایستگاه‌ها و عرصه‌های مختلف پخش سیلاب انجام شده نشان دهنده این مطلب است که عملیات آبخیزداری پخش سیلاب علاوه بر اینکه از سیلاب و وارد خسارات فراوان جانی و مالی جلوگیری کند، فواید و آثار بسیار فراوانی نیز داشته است که از جمله این آثار می‌توان به تغذیه آبخوان‌ها و سفرهای آب زیرزمینی، بالا آمدن سطح ایستابی آب چاهها، و افزایش دبی چشمه‌ها و قنوت و بهبود کیفیت آبهای زیرزمینی اشاره کرد. همچنین بهبود کیفیت و کمیت آب با انجام عملیات پخش سیلاب، رضایتمندی جوامع محلی را در پی داشته و با رونق کشاورزی و کسب و کار ایشان روند مهاجرت روستاییان به شهرها کاهش چشمگیری داشته باشد.

۷۰ درصد خسارت سیل با آبخیزداری و آبخوان‌داری کاهش می‌یابد - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور گفت: ۷۰ درصد از خسارت سیل با آبخیزداری و آبخوان‌داری کاهش می‌یابد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، ابوالقاسم حسین‌پور مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور در نشست خبری اظهار کرد: ابرچالش بزرگ دنیا و کشورمان در آینده موضوع آب است که اکنون به صورت بحرانهایی در برخی مراکز کشور خود را نشان داده است.

وی با اشاره به سیلابهای ابتدای سال جاری گفت: همه مناطق کشور ما امکان سیل را دارند و تنها ۴ درصد کشورمان سیل‌خیزی ناچیزی دارد.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور ادامه داد: سیل پدیده اصلی در ایران به حساب می‌آید که ایران را در زمره کشورهای سیل‌خیز دنیا قرار داده است.

* ۷۰ درصد اعتبارات سیل به‌جای پیشگیری صرف بازسازی می‌شود

حسین‌پور با تصریح به اهمیت آبخیزداری و آبخوان‌داری گفت: در صورتی که در تمام مناطق که سیل آمد آبخیزداری و آبخوان‌داری اجرا می‌شد میزان خسارت سیل کمتر می‌شد و لازم است فعالیت بیشتری در این زمینه انجام شود.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور یادآور شد: ۷۰ درصد اعتبارات سیل صرف بازسازی می‌شود این در حالی است که همه جای دنیا اقدامات پیشگیرانه

مقدم هستند.

وی اضافه کرد: طرحی با مدیریت سازمان بحران کشور به‌عنوان آبخیزداری و کنترل سیل در مناطق پرجمعیت در دستور کار قرار دارد و طرح‌های دیگری نیز وجود دارد که امیدواریم با اجرای آنها از خسارات سیل کاسته شود و به‌عوض بتوانیم از مزایای سیل برای خشکسالی و کم‌آبی بهره‌گیریم.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوانداری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور ابراز کرد: بعد از سیل اخیر ۶ اقدام در ارتباط با آمادگی برای مقابله با سیل به دولت پیشنهاد شد که با اهتمام ویژه دولت برای مهار و فرسایش خاک و کاهش خسارات سیل پروژه‌های آبخیزداری و آبخوانداری مورد توجه ویژه قرار گرفته است که خود رئیس‌جمهور نیز به این امر توجه دارد.

حسین‌پور خاطرنشان کرد: ۲۸ پروژه کنترل سیلاب در شش ماهه نخست امسال به بهره‌برداری رسید و توانست پاسخ کوچکی به نیاز مردم و کشور برای کنترل سیلاب و کم‌آبی‌ها باشد که امیدواریم تا پایان سال فعالیت‌های آبخیزداری جدیدی به پایان برسد.

وی گفت: برای انجام پروژه آبخیزداری نیازمند منابع مالی هستیم و نمایندگان و مردم از سازمان جنگل‌ها تقاضای آبخیزداری دارند.

* ۷۰ درصد از خسارت سیل با آبخیزداری و آبخوانداری کاهش می‌یابد

حسین‌پور افزود: ۱۴ میلیون هکتار از اراضی کشور برای آبخیزداری مورد مطالعه قرار گرفته است که با تأمین منابع لازم فعالیت در این زمینه‌ها آغاز می‌شود.

وی در بخش پایانی صحبت‌های خود گفت: ۷۰ درصد خسارت سیل به‌طور متوسط با آبخیزداری و آبخوانداری کاهش می‌یابد و در مواردی امکان کاهش صددرصدی خسارت سیل وجود دارد.

احداث سدهای زیرزمینی در چند نقطه کشور - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

معاون آبخیزداری امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور گفت: در چند نقطه کشور مانند وردیس، کرمانشاه، کرمان، یزد و هرمزگان سدهای زیرزمینی ساخته شده که مورد توجه کشاورزان پایین دست نیز قرار گرفته است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، خسرو شهبازی معاون آبخیزداری امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور امروز در نشست خبری اظهار کرد: ایران در کمربند خشک دنیا قرار دارد و ۶۱ درصد وسعت کشورمان مناطق خشک و نیمه‌خشک هستند که باعث شکنندگی زیادی می‌شود و لازم است با پدیده خشکسالی و بیابانزایی مقابله شود.

وی افزود: تغییرات اقلیم در پوشش گیاهی مراتع، افزایش گرد و غبار و روان‌آب‌های سطحی تأثیرگذار است که این موارد از چالش‌های جدی کشور نیز است. خشکسالی سالهای گذشته منجر به مهاجرت افراد از برخی مناطق و تمرکز جمعیت در مناطق دیگر شده است که این امر خود معضلات اجتماعی دیگری نیز به همراه داشته است.

وی تصریح کرد: پدیده گرد و غبار را در چند سال اخیر در کشورمان شاهد هستیم که براساس مطالعات انجام شده در صورتی که بتوانیم کل گرد و غبار کره زمین را مهار کنیم دما یک درجه خنک‌تر می‌شود که این موضوع در تخریب زمین اهمیت بسزایی دارد.

شهبازی تصریح کرد: مدیریت خشکسالی‌ها باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد که یکی از الزامات مهم آن فرهنگسازی و آموزش است.

معاون آبخیزداری امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور یادآور شد که پروژه‌های بیابان‌زدایی و محافظت از خاک و پوشش گیاهی در سازمان جنگل‌ها از پروژه‌های اصلی به حساب

می‌آید و این مهم مورد توجه مقامات کشور نیز هست.

وی اظهار داشت: با پروژه‌های آبخیزداری می‌توان بخشی از سیلابها را مهار کرد؛ ۱۵ درصد از روان‌آب‌ها باید کنترل شود که ۷.۵ درصد آن توسط آبخیزداری و ۷.۵ درصد دیگر توسط سدها باید انجام شود.

شهبازی اظهار داشت: رهبر معظم انقلاب تأکید ویژه‌ای به آبخیزداری و آبخوانداری دارند و احیای پوشش مراتع و اجرای پروژه‌های آبخیزداری و آبخوانداری را جزو اولویت‌ها می‌دانند.

معاون آبخیزداری امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور تأکید کرد: با عنایت رهبر معظم انقلاب ۱۵۰ میلیون یورو اعتبار با ارزش‌نمایی برای اجرای پروژه‌های آبخیزداری در ۳۷۸ شهرستان و به‌وسعت یک میلیون و ۳۷۰ هزار هکتار اختصاص یافته است.

شهبازی در ارتباط با کانون‌های گرد و غبار در کشور گفت: کانون‌های گرد و غبار خارجی و داخلی هستند که از کانون‌های داخلی می‌توان به خوزستان، سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و رضوی و ایلام اشاره کرد.

وی اظهار داشت: از ۳۲ میلیون هکتار از کانون‌های گرد و غبار ۱۳ میلیون هکتار آن جزو کانون‌های بارانی به حساب می‌آیند.

این مقام مسئول در ادامه صحبت‌های خود گفت: ۶۷ درصد از دام‌های سبک کشور از طریق مراتع تغذیه می‌کنند که این امر منجر به وارد آوردن فشار زیادی به مراتع شده است اما باید توجه داشت که ارزش مراتع بیشتر از تأمین علوفه‌ای است که برای دام دارد.

وی یادآور شد که ۱۵۰۴ تن محصولات فرعی مراتع در سال جاری برداشت شده است و منجر به ارزش آوری شده است که این رقم در سال ۹۶، ۸۵۰ هزار تن بوده است.

معاون آبخیزداری امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور تأکید کرد با توجه

رهبر معظم انقلاب در سال اخیر اعتبارات مناسبی جهت احیاء و اصلاح مراتع اختصاص یافته است که این رقم در سال جاری به ۸۶ میلیارد تومان رسیده این در حالی است که در سالهای گذشته متوسط آن ۵۰ میلیارد تومان بوده است.

* احداث سدهای زیرزمینی در چند نقطه کشور

شهبازی در پاسخ به سؤالی درباره دلایل افزایش فرونشست زمین در کشور گفت: برداشت بیش از اندازه آب منجر به همین فرونشست‌ها و افزایش بیلان منفی سفره‌های زیرزمینی می‌شود که لازم است اقداماتی برای جلوگیری از این امر صورت گیرد.

وی در ارتباط با ایجاد سدهای زیرزمینی گفت: براساس مطالعات انجام شده می‌توان سدهای زیرزمینی با ظرفیت‌های مشخص ایجاد کرد اما باید به میزان و ظرفیت آن توجه شود و همچنین مراقب بود که سفره‌های آب شیرین و شور با یکدیگر اختلاط پیدا نکنند.

شهبازی گفت: در چند نقطه کشور مانند وردیس، کرمانشاه، کرمان، یزد و هرمزگان سدهای زیرزمینی ساخته شده که مورد توجه کشاورزان پایین دست نیز قرار گرفته است.

وی در پایان اظهارات خود گفت: در سال جاری ۴۵۰ پروژه آبخیزداری و آبخوانداری در کشور افتتاح شده که ۲۸۰ مورد آن آبخوانداری است

شدت و مکان بارش به دلیل تغییرات اقلیمی تغییر کرده است - خبرگزاری تسنیم مورخ

۱۳۹۸/۰۷/۰۱

مدیرکل دفتر آبخیزداری و حفاظت خاک سازمان جنگل‌ها مراتع و آبخیزداری کشور گفت: باید روی موضوع تغییر اقلیم مطالعات جدیدی انجام و در مطالعات گذشته بازنگری صورت گیرد تا اقدامات جدیدی برای اجرا پیشنهاد شود.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، هوشنگ جزئی مدیرکل دفتر آبخیزداری و حفاظت خاک سازمان جنگل‌ها مراتع و آبخیزداری کشور امروز در نشست خبری در محل این سازمان در پاسخ به سوال خبرنگار تسنیم درباره لزوم آبخیزداری مراتع بالادست سدها اظهار کرد: کارگروه مشترکی با وزارت نیرو تشکیل شده است که در آن در ارتباط با آبخیزداری اراضی بالادست سدها تبادل نظر و شاخص‌ها تعیین می‌شود براین اساس دو وزارتخانه می‌توانند از آبخیزداری بالادست سدها به منافع خود دست یابند

وی افزود: فرسایش خاک بالادست سدها باعث می‌شود که سالها خاک زیادی وارد سدها شود و این سدها رسوب زیادی می‌گیرند که با همکاری دو وزارتخانه در حال رفع این دو مشکل هستیم.

مدیرکل دفتر آبخیزداری و حفاظت خاک سازمان جنگل‌ها مراتع و آبخیزداری کشور اظهار داشت: براساس اعلام خود وزارت نیرو سالانه حدود ۲۵۰ میلیون متر مکعب خاک وارد سدهای کشور می‌شود که این خاک‌ها به دلیل عدم انجام آبخیزداری در بالادست سدها است.

* سالانه ۲۵۰ میلیون متر مکعب خاک وارد سدها می‌شود

جزئی اظهار داشت: که عدد ۲۵۰ میلیون متر مکعب نظر وزارت نیرو است و ممکن است رقم خاکی که

سالانه وارد سدهای کشور می‌شود نیز بیشتر باشد و وزارتخانه ارتباط خوبی برای رفع این مشکل ایجاد کرده است.

بنابراین گزارش به دلیل ورود خاک بالادست سدها و عدم انجام آبخیزداری لازم در بالادست آنها هر ساله معادل یک سد کرج از ظرفیت سدهای کشور کاسته می‌شود. جزئی در ارتباط با سیل‌های اخیر و تغییر اقلیم کشورمان گفت: شدت بارش‌ها و مکانهایی که به طور معمول در آنها کمتر باران می‌آمد تغییر کرده است به طوری که در یزد شاهد سیل‌های بزرگی بودیم.

* شدت و مکان بارش به دلیل تغییرات اقلیمی تغییر کرده است

وی افزود: باید روی موضوع تغییر اقلیم مطالعات جدیدی انجام و در مطالعات گذشته بازنگری صورت گیرد تا اقدامات جدیدی برای اجرا پیشنهاد شود.

«معجزه آبخیزداری» | آبخیزداری با چاه، چشمه و قنات‌های ایران چه کرد؟ - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

نتایج مطالعات ایستگاه‌های آبخیزداری در کشور نشان‌دهنده مهار سیلاب و نفوذ ۶۰ درصدی بارش به داخل آبخوان‌ها با انجام طرح‌های آبخیزداری است؛ این مزیت بزرگ می‌تواند در کاهش خسارات سیل بسیار مؤثر باشد.

خبرگزاری تسنیم، کارگروه بررسی‌های ویژه؛ پرونده «معجزه آبخیزداری» - بخش دهم

عملیات کنترل، پخش سیلاب و تغذیه زمین از روش‌هایی است که در آبخیزداری مرسوم است. اهمیت عملیات پخش سیلاب و تغذیه زمین از آنجاست که وقتی نزولات آسمانی به صورت رگباری و تند به زمین می‌رسد، زمین فرصت کافی برای جذب و نفوذ این آب‌ها را نداشته و این آب‌ها به صورت هرزآب روی زمین جاری شده و باعث وقوع سیل و ایراد خسارات جانی و مالی فراوان می‌شوند.

تاریخچه پخش سیلاب و تغذیه مصنوعی زمین در ایران به ۳ هزار سال پیش برمی‌گردد؛ ایرانی‌ها خیلی زودتر از اختراع کاریز، آب‌های زیرزمینی را از طریق آبیاری سیلابی مخروط افکنه‌ها تغذیه می‌کردند؛ نمونه‌هایی از این فناوری در استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان، فارس و آذربایجان مشاهده شده است. نخستین عملیات پخش سیلاب در ایران در سال ۱۳۵۱ در منطقه سرچم واقع در حوزه آبخیز زنجان‌رود، در قالب طرح آبخیزداری سفیدرود اجرا شد و متعاقب آن در نودهک قزوین اولین طرح تحقیقاتی پخش سیلاب به صورت فنی در آذرماه ۱۳۵۲ به اجرا درآمد. پس از آن عملیات پخش سیلاب به شیوه علمی در ایستگاه تحقیقات پخش سیلاب کوثر واقع در گرابایگان فسا، در عرصه‌های بیابانی و در قالب یکی از طرح‌های تحقیقاتی وزارت جهادسازندگی به اجرا درآمد.

استفاده از عملیات پخش سیلاب و تغذیه زمین در آبخیزداری برای مدیریت منابع آب در ۳۵ ایستگاه آبخیزداری ایران نتایج و آثار متعدد و جالبی را در پی داشته است که اهم این موارد عبارت است از:

تغذیه آبخوان و سفره آب زیرزمینی

از نتایج مهم طرح پخش سیلاب، تغذیه آبخوان و سفره‌های آب است. بررسی‌ها در تغذیه آبخوان دشت گرابایگان نشان می‌دهد میزان تغذیه آبخوان از طریق پخش سیلاب حدود ۵ میلیون مترمکعب در سال است. در این منطقه که طرح پخش سیلاب از سال ۱۳۶۲ شروع شده، تاکنون بیش از ۱۰۰ مورد سیل‌گیری داشته است که حجمی معادل بیش از ۱۰۰ میلیون مترمکعب در عرصه ۲۴۰۰ هکتاری پخش شده است. طبق نظر کارشناسان افزایش میزان نفوذ سیلاب به داخل آبخوان دشت گرابایگان به درجه نفوذ ۶۰ درصد رسیده است که عددی حیرت‌آور است و این دستاورد با اصلاحات و توسعه علمی که در سال‌های اخیر در این ایستگاه انجام شده به دست آمده است.

نمونه دیگر عملیات پخش سیلاب دشت امامزاده جعفر گچساران است؛ در این ایستگاه آبخیزداری در زمان اجرای پروژه پخش سیلاب، ۴.۳ میلیون مترمکعب به آبخوان اضافه شده و سطح آب حدود ۷ متر افزایش یافته است. علاوه بر این ارزیابی عملکرد طرح تغذیه مصنوعی دشت آب‌باریک بم نیز نشان می‌دهد بر اثر پخش سیلاب به منظور تغذیه مصنوعی، به طور متوسط سالیانه طی سال‌های ۱۳۷۵-۱۳۷۸ به میزان ۱۲.۶ میلیون مترمکعب آب به آبخوان افزوده شده است.

همچنین تأثیر پخش سیلاب بر منابع آب زیرزمینی دشت بیرجند نشان از آن است که در سال آبی ۱۳۷۵-۱۳۷۶ با وجود بازندگی مناسب، حداقل ۳ میلیون مترمکعب سیلاب مهار و ذخیره گشته که با توجه به قابلیت نفوذ مناسب عرصه، بخش اعظم آن در زمان بسیار کوتاهی در سفره آب زیرزمینی نفوذ کرده است.

کاهش شوری آب و بهبود کیفیت آن

انجام عملیات پخش سیلاب باعث شده شوری آب زیرزمینی در دشت گرابایگان فسا کاهش یافته است. نتایج تحقیقات آبخیزداری، برای تقویت کیفی و کمی آب‌های زیرزمینی نشان داد کمترین افت سطح آب و شوری در محدوده پخش سیلاب و بیشترین آن نزدیک چاه‌های بهره برداری دیده می‌شود. این امر به خوبی تأثیر پخش سیلاب بر بهبود کیفیت آب‌های زیرزمینی منطقه گرابایگان را نشان می‌دهد.

همچنین در منطقه محمود احمدی استان بوشهر، از مقایسه شوری چاه‌های کشاورزی، و خانگی از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۲ چنین برمی‌آید که با وجود برداشت زیاد آب از سفره آب زیرزمینی دشت مورد نظر و نیز افزایش سطح زیر کشت پایین دست به میزان ۴ برابر قبل از اجرای طرح، کیفیت آب در قسمت‌های موازی و پایین دست عرصه پخش سیلاب در برخی نقاط بهبود قابل ملاحظه و چشمگیری داشته است که این موضوع تأثیر اجرای طرح پخش سیلاب را نشان می‌دهد.

در دشت هشت‌بندی استان هرمزگان نیز پس از گذشت ۱۰ سال از احداث سازه‌های آبخیزداری بررسی‌ها نشان می‌دهد علی‌رغم گذشت زمان و برداشت زیاد آب در قسمت‌های مرکزی دشت که موجب افزایش شوری چاه‌های کشاورزی شده است، در ناحیه ای که تحت تأثیر پخش سیلاب قرار دارد، تغییرات محسوسی دیده نمی‌شود که این می‌تواند دلیلی بر تأثیر پخش سیلاب بر کیفیت آب زیرزمینی ناحیه باشد.

افزایش بهره‌وری قنوات و چشمه‌ها

نتایج تحقیقات تأثیر پخش سیلاب بر بده قنات‌های دشت سهرین زنجان نشان می‌دهد سطح آب زیرزمینی که در حال کاهش بوده، با اجرای طرح‌های پخش سیلاب آبخیزداری به‌طور نسبی افزایش داشته و دبی چشمه - نزدیک طرح به میزان ۳ برابر افزایش یافته است.

در منطقه آب‌باریک بم نیز سیستم‌های پخش سیلاب تأثیر بسزایی در افزایش آب زیرزمینی منطقه و میزان آبدهی قنوات پایین دست داشته اند به طوری که میزان آبدهی قنات تعیین شده در محدوده طرح بین یک تا دو برابر افزایش داشته است در حالی که هیچ گونه افزایشی در میزان آبدهی قنات خارج از محدوده طرح وجود نداشته است.

با اجرای عملیات پخش سیلاب در هرات یزد، علاوه بر اینکه میزان آبدهی قنات افزایش یافته است، باعث شده سطح زیر کشت کشاورزی منطقه به عنوان یکی از قطب‌های کشاورزی استان یزد افزایش یابد که این امر نشان‌دهنده تأثیر مثبت و سازنده سیستم احداثی در منطقه مورد مطالعه است.

بررسی پخش سیلاب جنوب مجتمع فولاد مبارکه و تأثیر آن بر کاهش خشکسالی نشان می‌دهد اجرای طرح باعث افزایش آبدهی قنوات و چاه‌های موجود در منطقه شده است.

همچنین نتایج تحقیقات پخش سیلاب در تغذیه قنوات حوزه آبخیز ایور گرمه نشان‌دهنده آن است که میزان بده خروجی قنات از ۲۵ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۸۶ به میزان ۳۰ تا ۳۵ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۸۸ افزایش یافته است و این میزان با توجه به روند کاهش بارندگی در این دوره درخور اهمیت است.

در حوزه آبخیز فوجرد قم نیز انجام عملیات پخش سیلاب طی سالهای ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۸ نشانگر این است که مقادیر دبی قنوات به ترتیب از ۵.۶ و ۵.۸ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۷۳ (قبل از عملیات پخش سیلاب) به ۱۲.۵ و ۸.۳ لیتر در ثانیه در سال ۱۳۸۸ افزایش یافته است، افزون بر این، کیفیت آب قنوات نیز بهبود داشته است.

افزایش سطح ایستابی چاه‌ها

بررسی عملیات پخش سیلاب دشت سهرین زنجان نشان می‌دهد با توجه به کاهش بارندگی از سال ۱۳۷۵، در همین سال‌هایی که عملیات پخش سیلاب صورت گرفته است، سطح ایستابی چاه‌ها ۵ تا ۱۰

متر افزایش داشته است، این در حالی است که در مناطقی که عملیات پخش سیلاب صورت نگرفته بود شاهد کاهش ۶.۵ متری چاه‌ها بودیم.

در ایستگاه آبخیزداری گرابایگان نیز انجام پخش سیلاب در این دشت باعث شده سطح ایستابی چاه‌ها حدود ۶ متر در نزدیکی منطقه پخش سیلاب بالا بیاید.

کلام آخر

بنابراین نتایج تحقیقاتی که در ایستگاه‌ها و عرصه‌های مختلف پخش سیلاب انجام شده نشان‌دهنده این مطلب است که عملیات آبخیزداری پخش سیلاب علاوه بر اینکه از سیلاب و وارد شدن خسارات فراوان جانی و مالی جلوگیری می‌کند، فواید و آثار بسیار فراوانی نیز داشته است که از جمله این آثار می‌توان به تغذیه آبخوان‌ها و سفرهای آب زیرزمینی، بالا آمدن سطح ایستابی آب چاه‌ها، و افزایش دبی چشمه‌ها و قنوات و بهبود کیفیت آبهای زیرزمینی اشاره کرد. همچنین بهبود کیفیت و کمیت آب با انجام عملیات پخش سیلاب، رضایتمندی جوامع محلی را در پی داشته و با رونق کشاورزی و کسب و کار ایشان روند مهاجرت روستاییان به شهرها کاهش چشمگیری داشته باشد.

قرار است ۳۰ میلیون مترمکعب آب از خط انتقال آب خلیج فارس به کرمان به شهر کرمان اختصاص داده شود؛ تازه‌شدن امید کرمانی‌ها برای فرار از ۲۰ سال خشک‌سالی - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۱

کرمان با آب و هوای خشک و نیمه‌خشک همواره با کمبود بارش‌ها مواجه بوده است و پیشینیان با حفر قنات‌ها و طراحی سیستم آبیاری کهن و با مدیریتی تحسین برانگیز از این نعمت ارزشمند استفاده می‌کردند.

تغییر اقلیم، بروز خشک‌سالی و کاهش نزولات آسمانی در کنار حفر چاه‌های غیرمجاز و برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، سفره‌ها و منابع آبی استان را تا حد بسیار زیادی تخلیه کرده است، به‌طوری که در سال‌های اخیر تأثیرات بسیار منفی در کاهش کیفیت و کمیت محصولات کشاورزی و آب شرب را شاهد بودیم.

طرح‌های انتقال آب به کرمان نیز بی‌نتیجه مانده و این درحالی است که خشک‌سالی در استان ادامه دارد و حالا قرار است آب از خلیج فارس به شهر کرمان منتقل شود. بیش از ۲۰ سال خشک‌سالی بزرگ‌ترین استان کشور را در تنگنا قرار داده و میانگین بارش بلندمدت استان کرمان ۱۲۵ میلی‌متر است، اما سال‌هاست استان کرمان چنین آماری را نیز تجربه نکرده، این درحالی است که این میزان بارش نیز در مقایسه با اکثر استان‌های کشور بسیار اندک است. کاهش بارندگی در کرمان در حالی عرصه را بر مردم تنگ کرده است که بخش قابل توجهی از آب‌های موجود در استان کرمان در بخش کشاورزی هدر می‌رود. یک سوم باغ‌های کشور در استان کرمان قرار گرفته است و هزاران هکتار زمین هر سال زیر کشت انواع محصولات کشاورزی می‌رود.

کشاورزی آب کرمان را می‌بلعد

نکته اصلی اما آبیاری بخش قابل توجهی از این مزارع به شیوه سنتی است که ۹۰ درصد از منابع آبی استان را هر سال هدر می‌رود. این در حالی است که ۹۵ درصد از آب موجود در استان در بخش کشاورزی استفاده می‌شود و مابقی در زمینه شرب و صنعت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مهم‌ترین طرح تأمین آب در کرمان انتقال از سرشاخه‌های زاینده‌رود در چهارمحال و بختیاری بود که این طرح با وجود این که بیش از یک دهه مطرح شده است، اما در تعارض مسائل اجتماعی و کمبود آب زاینده‌رود مسکوت مانده.

اما و اگر در اجرای طرح‌های انتقال آب به کرمان ادامه دارد

کرمانی‌ها برای رهایی از بی‌آبی دست به دامان منابع آبی موجود در استان شدند و طرح انتقال آب از سد امیر تیموری یا همان پروژه معروف صفارود را به اجرا گذاشتند که این طرح نیز به دلیل خشک‌سالی در جنوب کرمان با مخالفت‌هایی روبه‌رو شد.

آب صفارود در حالی قرار بود به کرمان منتقل شود که دقیقاً در محل اجرا ۵۵ روستا به دلیل بی‌آبی با تانکر آب‌رسانی می‌شوند و مشکلات ناشی از بی‌آبی در جنوب کرمان نیز یکی از دلایل توقف اجرای این طرح است. گفته می‌شود مشاور پروژه انتقال آب از سد صفارود کسی است که مشاوره سد گتوند را انجام داده. از مجموع طرح‌های رفع مشکل بی‌آبی در کرمان و تشکیل شورای حفاظت آب در کرمان در سال‌های ابتدایی دولت یازدهم در کرمان کلید خورد.

در این شورا ده‌ها مصوبه برای صرفه‌جویی و استفاده بهینه از آب تصویب شد، اما با رفتن رزم‌حسینی از استان کرمان اجرای این طرح نیز کم‌رنگ‌تر شد و حالا تنها یک پروژه باقی مانده است که عملیات اجرایی آن با پیگیری صنایع بزرگ جنوب شرق در حال اجرا است.

طرح انتقال آب از خلیج فارس به استان کرمان که قرار است آب بخش صنعت را تأمین کند، توسط شرکت مس، چادرملو و گل‌گهر در حال اجرا است و انتظار می‌رود حداقل این طرح به اجرا گذاشته شود.

۱/۱ میلیارد برداشت آب منفی از ذخایر زیرزمینی کرمان

در حالی که اکثر طرح‌های انتقال حوضه به حوضه در کرمان با مانع روبه‌رو شده‌اند، همچنان برداشت آب از منابع آب زیرزمینی استان کرمان ادامه دارد و سالانه ۶/۲ میلیارد مترمکعب آب برداشت می‌شود که ۱/۱ میلیارد مترمکعب برداشت منفی است.

۹۵ درصد آب موجود و استحصالی در کرمان در بخش کشاورزی استفاده می‌شود و بخش عمده آن هدر می‌رود. همچنین یک درصد آب در بخش صنعت و چهار درصد نیز در بخش شرب استفاده می‌شود. در سال‌های اخیر گردش اقتصادی استان کرمان از کشاورزی به صنعت در حالی روی داده که به گفته کارشناسان دیگر آبی برای توسعه صنعت نیز باقی نمانده است.

مدیرکل منابع طبیعی استان کرمان در گفت‌وگو با مهر می‌گوید: کرمان دارای یک اقلیم خشک و نیمه‌خشک و میزان بارندگی در این استان از میانگین کشوری نیز پایین‌تر است که همین میزان بارش هم سال‌هاست محقق نشده است.

محمد رجبی‌زاده می‌افزاید: از مجموع ۱۸/۶ میلیارد مترمکعب بارندگی سالانه کرمان بخش قابل توجهی در خاک نفوذ می‌کند و ۷۰ درصد نیز تبخیر می‌شود و مابقی در بخش‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

وی بیان کرد: در زمینه آبخیزداری تاکنون ۱۱ درصد مساحت شمال استان تحت پوشش قرار دارد که در مجموع ۴/۶ میلیون مترمکعب آب مدیریت شده و ۱۲۱ میلیون مترمکعب نیز به سفره‌های آب زیرزمینی

تزریق شده است.

برای اجرای کامل طرح‌های آبخیزداری به اعتبار نیاز داریم
وی خواستار تأمین اعتبار برای اجرای کامل طرح‌های آبخیزداری و کنترل رواناب‌های ناشی از
بارندگی‌ها در استان کرمان شد و بیان کرد: باید در کشاورزی که پر مصرف‌ترین حوزه استان کرمان
است، تحولی عظیم در بحث آبیاری انجام تا از هدررفت آب‌ها جلوگیری می‌شود.
رجب‌زاده گفت: هم‌اکنون با وجود تمام تلاش‌های صورت گرفته بخش قابل توجهی از آب‌های موجود
در این بخش به دلیل کشاورزی سنتی و آبیاری سنتی هدر می‌رود.
وی خواستار مدیریت منابع موجود آبی در استان کرمان شد و بیان کرد: مسئولان باید به دنبال راهکاری
برای حل مشکل آب در استان کرمان باشند.
در حالی که اکثر راهکارهای مسئولان استان کرمان در زمینه تأمین آب با مانع روبه‌رو شده است، اما حالا
نماینده کرمان از نهایی شدن قرارداد انتقال آب به میزان ۳۰ میلیون مترمکعب برای مصرف شرب به شهر
کرمان خبر می‌دهد.

آب را از خلیج فارس به کرمان می‌آوریم

محمدرضا پور ابراهیمی می‌گوید: یکی از مشکلات موجود در استان کرمان کمبود شدید آب است که
در حال حاضر گریبانگیر مردم شده و در آینده این وضعیت بدتر خواهد شد.
وی افزود: تغییرات اقلیمی و خشک‌سالی طبق الگوهای هواشناسی همچنان ادامه دارد و باید فکری برای
تأمین آب استان کرمان بکنیم.
نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی افزود: اکثر طرح‌های انتقال آب به استان کرمان با چالش

مواجهه شده، اما نمی‌توان دست روی دست گذاشت و منتظر آینده ماند. در درجه اول باید مصرف آب در کرمان مدیریت شود، به‌ویژه در بخش کشاورزی نباید آب بی‌برنامه در اختیار قرار گیرد، بلکه آب‌های موجود باید مدیریت شود و اجازه استفاده از این آب برای تولید محصولات بی‌ارزش داده نشود. پورا بر ایمی افزود: یکی از طرح‌هایی که در حال حاضر در حال انجام است و به زودی آب به کرمان می‌رسد، انتقال آب از خلیج فارس و شیرین کردن آب است. وی ادامه داد: با پیشنهاد بنده و موافقت‌های صورت گرفته قرار است ۳۰ میلیون مترمکعب آب از خط انتقال آب خلیج فارس به کرمان به شهر کرمان اختصاص داده شود. وی گفت: در صورت اجرای این طرح مشکل آب کرمان حل خواهد شد و می‌توان با فراغ بال بیش‌تر برای آینده استان برنامه‌ریزی کرد. وی بیان کرد: طرح انتقال آب به وسیله شرکت‌های مس، چادرملو و گل‌گهر برای استفاده از این آب در بخش صنعت انجام می‌شود و شامل اجرای یک خط انتقال آب به طول ۴۵ کیلومتر از سرچشمه به مسیر کرمان-رفسنجان می‌شود. وی اضافه کرد: یک خط انتقال به نام خط انتقال خراسان که بلااستفاده مانده است، برای انتقال آب به کرمان وجود دارد که می‌توان از آن استفاده کرد. حالا باید منتظر ماند و دید اجرای این طرح عملاً کلید می‌خورد یا بار دیگر با مشکلات جدیدی روبه‌رو و این طرح نیز متوقف می‌شود.

پربارش‌ترین سال نیم قرن اخیر به پایان رسید/ ثبت رکورد بی‌نظیر ۳۴۲ میلیمتر در یک‌سال - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۲

در سال آبی ۹۷ - ۹۸ در مجموع ۳۴۲.۱ میلیمتر بارش در کشور ثبت شد که این مقدار یک رکورد بی‌نظیر در میزان بارش‌های سالانه کشورمان است.

پربارش‌ترین سال نیم قرن اخیر به پایان رسید/ ثبت رکورد بی‌نظیر ۳۴۲ میلیمتر در یک‌سال به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، در حالی که سال آبی ۹۶ - ۹۷ یکی از کم‌بارش‌ترین سالهای نیم قرن اخیر بود، سال آبی ۹۷ - ۹۸ که دو روز پیش به پایان رسید، پربارش‌ترین سال آبی نیم قرن اخیر لقب گرفت.

در سال آبی ۹۷ - ۹۸ در مجموع ۳۴۲.۱ میلیمتر بارش در کشور ثبت شد که این مقدار یک رکورد بی‌نظیر در میزان بارش‌های سالانه کشورمان است چرا که در نیم قرن اخیر (که آمار بارش‌ها در کشور ثبت و ضبط شده است) هیچ‌گاه میزان بارش‌های سالانه ایران به این رقم نرسیده بود.

متوسط بارش‌های سالانه ایران حدود ۲۵۰ میلیمتر است که در سال‌هایی با بارش نرمال انتظار این میزان بارش را در کشور داریم اما سال آبی گذشته با ثبت ۳۴۲.۱ میلیمتر یک سال ترسال محسوب می‌شود و توالی یکی از خشک‌ترین سالهای نیم قرن اخیر (سال آبی ۹۶-۹۷) با پرآب‌ترین سال نیم قرن اخیر، نشان از افزایش تغییرات اقلیمی و تنوع بارشی در کشور دارد.

سال آبی ۹۷ - ۹۸ با ثبت ۳۴۲.۱ میلیمتر در مقایسه با سال آبی ۹۶ - ۹۷ شاهد رشد ۱۰۰ درصدی میزان بارش‌های کشور بودیم، همچنین میزان بارش‌های سال آبی گذشته نسبت به متوسط درازمدت (آمار ۵۰ ساله) رشدی ۳۸ درصدی داشت.

در پی فعال شدن طرح‌های کوه‌رنگ ۳، بهشت آباد و ونک در سرشاخه‌های کارون مطرح شد؛ خوزستان، متضرر اصلی انتقال آب کارون - روزنامه سبزینه مورخ

۱۳۹۸/۰۷/۰۲

رئیس دانشکده مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز با بیان این که طرح‌های انتقال آب از سرشاخه‌های کارون با زندگی مردم خوزستان گره خورده است، خواستار توقف طرح‌های انتقال آب شد.

وزیر نیرو در سفر اخیر خود به استان چهارمحال و بختیاری از سه طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون که پیش از این گمان می‌رفت به دلیل نداشتن ارزیابی‌های زیست‌محیطی متوقف یا غیرفعال شده، دیدن کرده است.

آن طور که رسانه‌های استان چهارمحال و بختیاری گزارش داده‌اند، عباسی، استاندار این استان، از فعال شدن طرح‌های کوه‌رنگ ۳، بهشت آباد و ونک در سرشاخه‌های کارون خبر داده و گفته است: تحویل نیروگاه کوه‌رنگ به آب نیروی کشور و ثبت زمین‌های نیروگاه سد کوه‌رنگ به نام وزارت نیرو، تسریع در اجرای طرح آب‌رسانی ونک و بازنگری در طرح بهشت آباد و کوتاه‌تر شدن تونل آن، جزو مصوبات سفر وزیر نیرو به این استان بوده است. در مقابل مقرر شده است که در سهم استان چهارمحال و بختیاری از زاینده‌رود تجدیدنظر شود و طرح‌های کشاورزی این استان مجوز تخصیص آب دریافت کنند و طرح آب‌رسانی بن بروجن نیز شتاب گیرد.

این تصمیم‌گیری‌ها با واکنش خوزستانی‌ها به ویژه کارشناسان و فعالان اجتماعی روبه رو شده است. رئیس دانشکده مهندسی علوم آب دانشگاه شهید چمران اهواز در گفت‌وگو با ایرنا خواستار توقف طرح‌های انتقال آب از سرشاخه‌های کارون و ورود مسئولان خوزستان برای جلوگیری از اجرای آن‌ها شد.

مهدی قمشی با اشاره به اجرایی شدن سه طرح انتقال آب از سرشاخه‌های خوزستان گفت: اکنون علاوه بر طرح کوهرنگ ۳ که مراحل پایانی خود را می‌گذراند، طرح‌های بهشت‌آباد و ونک نیز اجرایی شده است.

وی درباره توافق مسئولان استان چهارمحال برای اجرای طرح‌های انتقال آب، بیان کرد: حساسیت چهارمحال نسبت به انتقال آب کارون زیاد نیست و بیش‌تر مخالفت آن‌ها به دلیل مسائل جنبی و زیست‌محیطی از جمله خشک شدن چشمه‌ها در کوهرنگ است و به همین دلیل با برخی تجدیدنظرها و دادن سهمیه، رضایت آن‌ها را کسب کرده‌اند.

قمشی با انتقاد از کم‌کاری مسئولان خوزستانی در واکنش به اجرایی شدن طرح‌های انتقال آب کارون، افزود: استانی که بیش‌ترین آسیب‌ها را از انتقال آب کارون متحمل می‌شود، خوزستان است و باید حساسیت لازم را داشته باشد، زیرا مسأله انتقال آب کارون برای مردم این استان حیاتی است. از سوی دیگر منابع آبی خوزستان در استان بالادستی (چهارمحال و بختیاری) قرار دارد که خوزستان از نظر فیزیکی به آن دسترسی ندارد و همین مسأله ایجاد مشکل کرده و باعث سوءاستفاده شده، بنابراین می‌طلبد که مسئولان خوزستان برای دفاع از منافع مردم، نسبت به اجرای این طرح‌ها واکنش لازم را داشته باشند. وی اضافه کرد: وزیر نیرو در سفر اخیر خود به چهارمحال با بازدید از طرح‌های انتقال آب و اجرایی کردن آن‌ها بدون توجه به نظر مسئولان خوزستانی، نشان داد که اهمیتی برای حرف مردم خوزستان، مشکلات آن‌ها و لطمات جبران‌ناپذیری که از انتقال آب به این استان وارد می‌شود، قائل نیست.

قمشی بیان کرد: در جریان اجرای این طرح‌ها خوزستان به ناحق کنار گذاشته شده و لازم است هم استاندار، نماینده ولی فقیه در استان و نمایندگان خوزستان در مجلس شورای اسلامی به این مسأله به صورت جدی وارد و خواستار توضیحات بیش‌تری شوند و جوابی به مردم بدهند.

وی اجرای طرح‌های انتقال آب کارون را بازی با زندگی مردم خوزستان توصیف کرد و گفت: طرح‌های انتقال آب به دلیل تأثیری که بر منابع آبی و محیط زیستی این استان دارد، با سرنوشت مردم خوزستان گره خورده و انتظار من به عنوان یک کارشناس مستقل این است که وزیر برای تصمیم‌گیری درباره سرشاخه‌های کارون حداقل نظر استاندار و ذی‌نفعان خوزستانی را جویا شود و نباید بدون اطلاع خوزستانی‌ها مجوز اجرای این طرح‌ها صادر شود.

انتقال آب برای صنایع و کشاورزی در کویر

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز در ادامه تأکید کرد: با انتقال آب برای جبران کمبود آب شرب مخالفتی نداریم، ولی حجم این طرح‌ها نشان می‌دهد که هدف از اجرای این طرح‌ها تأمین آب شرب نیست و هدف اصلی تأمین نیاز کشاورزی و صنعت است، زیرا اگر منظور انتقال آب برای شرب بود، طرح کوه‌رنگ ۳ برای نیاز ۵۰ سال استان‌های اصفهان، یزد و کرمان کفایت می‌کرد و دیگر نیازی به طرح‌های بعدی نبود.

وی دلیل مخالفت کارشناسان با انتقال آب را منافع ملی دانست و ادامه داد: در حالی این طرح‌ها برای کشاورزی و صنعت از کارون به کویر منتقل می‌شود که به دلیل هزینه بالای انتقال، به هیچ‌وجه توجیه ندارد و هیچ‌کدام از کارشناسان نمی‌توانند اجرای آن را توجیه کنند.

قمشی بیان کرد: معتقدیم این طرح‌ها تنها برای کشاورزی زیان‌ده و غیراقتصادی اجرا می‌شود، این در حالی است که با انتقال آب کارون، طرح‌های توسعه‌ای در خوزستان از جمله تولید برق از نیروگاه‌های برق‌آبی در عمل تعطیل می‌شود؛ علاوه بر این تنش‌های اجتماعی است که در استان‌های همجوار تشدید می‌شود. وی گفت: خوزستان بسیاری از سرمایه‌های کشور را تأمین می‌کند و اجرای این طرح‌ها می‌تواند امنیت کشور را دچار مشکل کند.

تشکیل کارگروهی برای ادامه انتقال آب کارون

این استاد دانشگاه با اشاره به عزم وزارت نیرو برای اجرای طرح‌های انتقال آب از سرشاخه‌های کارون، تشکیل کارگروه «ساماندهی کارون بزرگ» را در یک ماه اخیر، صوری دانست.

وی افزود: به نظر می‌آید این کارگروه به ظاهر برای نجات کارون تشکیل شده، اما آنچه در واقع در حال رخ دادن است، با اهداف اسمی کارگروه تناقض دارد و در عمل برای نابودی کارون و فراهم کردن شرایط برای طرح‌های انتقال آب جدید است.

قمشی درباره اظهارات مسئولان وزارت نیرو و خوزستان و برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی که مدعی هستند هیچ طرح جدیدی در زمینه انتقال آب اجرا نشده، توضیح داد: طرح‌های انتقال آب در مدت زمان طولانی اجرا می‌شوند که شامل مراحل مطالعه، تصویب، اجرا و بهره‌برداری است و هیچ دولتی نمی‌تواند منکر اجرای آن‌ها شود یا از زیر آن‌ها شانه خالی کند.

وی از سازمان حفاظت محیط زیست نیز انتقاد کرد و گفت: در اصل این سازمان باید مخالفت خود را با طرح‌هایی که محیط زیست خوزستان را نشانه رفته اعلام کند و مانع اجرای آن‌ها شود، ولی می‌بینیم که در عمل این‌طور نیست و هر کسی هر کاری می‌خواهد انجام می‌دهد.

قمشی با بیان این که وزارت نیرو هیچ حرف جدی و اطلاع‌درستی از طرح‌های انتقال آب ارائه نداده، افزود: بر اساس گزارش‌هایی که داریم، طرح کوه‌رننگ ۳ بیش از شش ماه است که فعال شده و طرح‌های بهشت‌آباد و ونک نیز در حال اجرا هستند.

اصرار بر اجرای طرحی با تجربه شکست از گذشته

یکی از اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران نیز چندی پیش گفت: تعداد زیادی از کارشناسان حوزه آب در کشور با ارائه دیدگاه‌های علمی مخالفت خود را با طرح‌های انتقال آب بیان کرده‌اند، لذا

این همه اصرار برای اجرای یک طرح اشتباه که پیامدهای ناگواری به همراه دارد، عجیب است و مسئولان باید در این خصوص پاسخ دهند.

علی محمد آخوندعلی ادامه داد: بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان آورد آب رودخانه کارون تا ۶۰ سال پیش ۲۰ میلیارد مترمکعب در سال بوده و از حدود ۱۷ سال پیش به ۱۴ میلیارد مکعب کاهش یافته است و حتی سال گذشته به حدود هفت میلیارد مترمکعب رسید که مشکلات بسیاری نیز برای مردم خوزستان به ویژه در پایین دست ایجاد کرد.

وی گفت: برخی مسئولان دوره بازگشت سیل در خوزستان را ۵۰۰ الی هزار ساله عنوان کرده‌اند، درحالی که در مباحث علمی این مسأله جای شبهه دارد، اما حتی با پذیرفتن این ادعا باید گفت که در یک کشور نباید برنامه‌ریزی بلندمدت برای طرح‌های انتقال آب بر مبنای رخدادی همچون سیل باشد. آخوندعلی اظهار داشت: در سیل اخیر به دلیل مسائل بسیاری از جمله برابر شدن سطح کف رودخانه با دشت‌ها امکان مدیریت آب وجود نداشت، حال آن که باید پیش از این با یک سری راهکارها مانند لایروبی رودخانه‌ها مانع از بروز چنین شرایطی می‌شد.

وی افزود: برخی مسئولان از جمله وزیر نیرو از شروع دوره ترسالی سخن گفته‌اند، اما از نظر علمی نمی‌توان این مسأله را پیش‌بینی کرد، همان‌طور که ۱۲ سال پیش از شروع دوره ترسالی خبر دادند و اتفاقاً شاهد بروز خشک‌سالی بودیم.

این استاد دانشگاه یادآور شد: حجم سد تونل بهشت آباد ۱/۶ میلیارد مترمکعب در سال است که ۵۰۰ میلیون مترمکعب آن غیر قابل دسترس است و مابقی منتقل می‌شود. با آبرگیری این سد عملاً تمام آب سرشاخه‌های کوه‌رنگ و بهشت آباد منتقل می‌شود و حتی یک قطره از آب به پایین دست نخواهد رسید، مگر آن که شرایط غیر طبیعی مانند سیل رخ دهد.

طرح انتقال آب کوهرنگ ۳ اجرایی نشده است

با وجود تمام این گفته‌ها، نماینده مردم خرمشهر در مجلس راه‌اندازی پروژه کوهرنگ ۳ را رد کرد و گفت: راه‌اندازی پروژه کوهرنگ ۳ صحت ندارد، چون اگر این اتفاق می‌افتاد، ما نمایندگان استان‌های مخالف اجرای طرح، خبردار می‌شدیم و اعتراض می‌کردیم.

عبدالله سامری در پاسخ به پرسشی درباره انتشار مطالبی درباره آغاز به کار طرح کوهرنگ ۳ برای انتقال آب از سرشاخه‌های کارون در فضای مجازی اظهار کرد: عمده فضای مجازی کشور مسموم و غیرقابل اعتماد است و توسط افراد تحصیل کرده تغذیه نمی‌شود و تصاویر مربوط به اجرای پروژه کوهرنگ ۳ نیز نمی‌تواند صحت داشته باشد.

وی افزود: اگر طرح کوهرنگ ۳ شروع شده بود، بدون شک ما نمایندگان سه استان همجوار کارون مطلع می‌شدیم و همچون دفعات گذشته که اعتراض خود را به دولت منتقل کردیم، این بار نیز این اعتراضات دنبال می‌شد.

گفتنی است تاکنون ۱۰ طرح انتقال آب از سرشاخه‌های کارون بزرگ (کارون و دز) به فلات مرکزی اجرا شده یا در حال اجراست. پیش از این سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان بازرسی کل کشور و مرکز پژوهش‌های مجلس مخالفت خود را با اجرای طرح‌های انتقال آب اعلام کرده‌اند.

هفتمین طرح انتقال آب کوهرنگ ۳، برای انتقال ۲۵۰ میلیون مترمکعب از سرشاخه‌های کارون به زاینده‌رود اجرا شده که پیش از تکمیل در حال بهره‌برداری است. مجوز این طرح در سال ۹۳ باطل شده بود که در سال ۹۶ درخواست منع توقیف عملیات اجرایی سد کوهرنگ از سوی سازمان محیط زیست به قوه قضائیه اعلام و مجوز آن تمدید شد که شکایت انجمن‌های محیط زیستی از معاون سازمان حفاظت محیط زیست را به دنبال داشت.

پروژه انتقال آب سرشاخه‌های کارون به دشت رفسنجان (ونک-سولگان) که از سال ۱۳۸۱ مسکوت

مانده بود، در سال ۱۳۹۳ با نامه وزارت نیرو دوباره به جریان افتاده که انتقادات بسیاری را به دنبال داشته است. کلاتری، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، در آخرین سفر خود به خوزستان گفته بود که این طرح به دلیل مشکلات زیست‌محیطی رد شده است.

فعالان محیط‌زیست معتقد هستند این طرح در سکوت در حال اجراست و تفاهم‌نامه اجرای آن میان استاندار چهارمحال و بختیاری و شرکت مجری طرح در پارسال، در روزهای اخیر منتشر شده است.

طرح بهشت‌آباد نیز برای انتقال یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب از کارون به استان‌های اصفهان، کرمان و یزد برنامه‌ریزی شده است که این طرح نیز فاقد ارزیابی زیست‌محیطی است.

هدر رفت سالانه ۲۹۳ میلیارد متر مکعب بارش در کشور - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۲

همشهری آنلاین: معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها گفت: بر اساس آمار وزارت نیرو ۴۱۳ میلیارد متر مکعب بارش سالانه در کشور داریم که از این مقدار ۱۲۰ تا ۱۳۰ میلیارد متر مکعب بهره برداری می‌شود و بقیه بارش به صورت تبخیر یا هرزآب هدر می‌رود.



هدر رفت سالانه ۲۹۳ میلیارد متر مکعب بارش در کشور
به گزارش ایسنا، خسرو شهبازی در نشست خبری معاونت آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان

جنگل‌ها که امروز در سازمان جنگل‌ها بر گزار شد، با اشاره به این که موضوع تغییر اقلیم بر کشور ما و سایر کشورها تاثیر گذار است، گفت: تغییر اقلیم به دو دلیل فعالیت‌های انسانی و تغییرات محیطی رخ می‌دهد.

وی با بیان این که طی ۴۰ سال اخیر، ۱.۶ درجه سانتی‌گراد دمای کره زمین افزایش پیدا کرده است، تصریح کرد: گرمایش جهانی، تغییرات اقلیمی، پدیده گرد و غبار و ... سبب شده است که کشورهای مختلف به سمت تهدید پیش بروند.

شهبازی با اشاره به این که خشکسالی و گرد و غبار سبب شده است که موضوع مهاجرت از مناطق کم آب و خشک به سمت مناطق دیگر اتفاق بیفتد، گفت: بر اساس مطالعات انجام شده اگر تمام کشورها بتوانند پدیده گرد و غبار در کشور خودشان را کنترل کنند دمای کره زمین ۱.۵ درجه خنک‌تر می‌شود.

به گفته وی، ما باید بتوانیم با پدیده خشکسالی سازگاری پیدا کنیم و برای مقابله با آن برنامه‌ریزی کنیم. معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها با تاکید بر این که یکی از پروژه‌های اساسی در بحث حفاظت آب و خاک پروژه‌های آبخیزداری و آبخوانداری است، گفت: بر اساس آمار وزارت نیرو سالانه ۴۱۳ میلیارد متر مکعب بارش سالانه در کشور داریم که از این مقدار بین ۱۲۰ تا ۱۳۰ میلیارد متر مکعب بهره‌برداری می‌شود و بقیه بارش به صورت تبخیر یا هرزآب هدر می‌رود.

شهبازی ادامه داد: بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده سازمان جنگل‌ها باید سالانه ۱۵ درصد کنترل روان آب داشته باشد که ۷.۵ درصد آن توسط عملیات آبخیزداری و ۷.۵ درصد دیگر باید با عملیات آبخوانداری محقق شود.

وی در ادامه با اشاره به این که به ازای هر هکتار آبخیزداری ۵۳۰ متر مکعب ذخیره‌سازی آب در آبخوان‌ها صورت می‌گیرد، تصریح کرد: از جمله مزایای دیگر آبخیزداری می‌توان به کنترل فرسایش خاک اشاره کرد. عملیات آبخیزداری می‌تواند بین ۳ تا ۹ تن از فرسایش خاک جلوگیری کند و ۱۰

درصد از تبخیر آب را کاهش دهد.

شهبازی با بیان این که افزایش «دبی» چشمه‌ها و قنات‌ها بین ۱.۵ تا ۳ برابر از دیگر مزایای آبخیزداری است، تصریح کرد: با اعتباراتی که از صندوق توسعه ملی در اختیار سازمان جنگل‌ها قرار گرفته است، سال گذشته در ۷۹ درصد شهرستان‌های کشور در ۸۵۰ هزار هکتار در ۶۴۹ حوضه آبخیز عملیات آبخیزداری انجام شد.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها افزود: در سال ۹۷ اقدامات آبخیزداری ۷۰۰ میلیارد تومان و با ارزش سه هزار و پانصد تومانی انجام شد. در سال ۹۸ این اعتبار به رقم ۱۵۰ میلیون یورو رسید و در حال حاضر ۹۰ درصد شهرستان‌های کشور تحت پوشش عملیات آبخیزداری قرار گرفته‌اند. شهبازی در بخش دیگری از این نشست درباره وسعت بیابان‌های کشور و اقدامات انجام شده در جهت بیابان‌زدایی گفت: ۶۱ درصد از وسعت کشور را مناطق خشک و فراخشک تشکیل داده است. در کشور ما علاوه بر کانون‌های داخلی گرد و غبار، کانون‌های خارجی در کشورهای سوریه، عربستان و عراق نیز وجود دارد.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها با بیان این که ۱۳ میلیون هکتار از اراضی کشور جزو کانون‌های بحرانی بیابانی هستند، تصریح کرد: از جمله اقدامات سازمان جنگل‌ها برای بیابان‌زدایی می‌توان به عملیات نهال‌کاری در ۲.۲ میلیون هکتار از اراضی با ۳۸ گونه مقاوم به خشکی اشاره کرد. همچنین در ۴.۷ میلیون هکتار از اراضی عملیات بذرکاری و در ۲۶۷ هکتار عملیات مالچ‌پاشی انجام شده است.

به گفته وی، امسال دولت اعتبارات ویژه‌ای برای بیابان‌زدایی در خوزستان و تثبیت کانون‌های گرد و غبار در اطراف دریاچه ارومیه در نظر گرفته است.

معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها در بخشی دیگر از این نشست با بیان اینکه ۴۸.۷

میلیون هکتار از عرصه‌های کشور پوشش مرتعی دارند و در این مراتع ۷۰۰۰ گونه مرتعی و ۱۲۰۰ گونه گیاهان دارویی شناسایی شده است، گفت: ۶۷ درصد دام‌ها وابسته به تغذیه از مراتع کشور هستند که این موضوع فشاری مضاعف بر مراتع کشور وارد می‌کند.

شهبازی ادامه داد: با بارش‌های خوب امسال ۱۵.۴ تن صادرات محصولات فرعی منابع طبیعی به کشورهای دیگر صورت گرفته که ۱۰۰۰ میلیارد تومان ارزآوری برای کشور داشته است. در سال ۹۶، ۸۵۰ هزار تن صادرات محصولات فرعی منابع طبیعی داشتیم که این رقم در سال ۹۷ به ۱۴۴۰ تن رسید. به گفته معاون آبخیزداری، امور مراتع و بیابان سازمان جنگل‌ها، بر اساس گزارش فائو ۲۳۲ دلار ارزش هر هکتار از مرتع است.

شهبازی در پایان صحبت‌های خود با اشاره به این که متأسفانه طی ۴۰ سال گذشته تنها ۲۰۰ میلیارد تومان به مراتع اختصاص پیدا کرده بود، اظهار کرد: خوشبختانه طی سال‌های اخیر اعتبارات بیشتری به مراتع برای احیای آن‌ها تخصیص یافته و از محل صندوق توسعه ملی نیز ۸۶ میلیارد تومان برای احیای مراتع در نظر گرفته شده است.

در راستای مدیریت منابع آب و نیز احیاء و تعادل بخشی به آب‌های زیرزمینی کهگیلویه
و بویراحمد صورت گرفت؛ پلمب ۲۸۵ حلقه چاه آب غیرمجاز کشاورزی و صنعتی -
روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۳

تکیه بخش‌های زیادی از کشور بر منابع آب زیرزمینی از یک سو، و افت روزافزون تراز آبخوان‌ها از سوی دیگر اهمیت توجه به این بخش از منابع آب را بیش از پیش افزایش داده است، به طوری که علی‌رغم تلاش‌های وزارت نیرو طی چندین سال اخیر ذیل طرح تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی، روند نزول تراز آب‌های زیرزمینی نه تنها کاهش نیافته، بلکه روندی صعودی را نیز طی کرده؛ این در حالی است که در فاز بعدی اجرای این طرح همچنان رویکردهای متمرکز و تکنوکراتی مبنای برنامه‌های تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی را در وزارت نیرو تشکیل می‌دهد. اعتقاد متخصصان بر آن است که برای کنترل روند قهقراپی آب‌های زیرزمینی باید به اصلاح ساختار حکمرانی آب و مشارکت جوامع محلی توجه و راهکارهای اجرایی از بطن خود مسأله استخراج شود.

گفتنی است استان کهگیلویه و بویراحمد معروف به سرزمین رودخانه‌های خروشان با تولید ۱۰ درصد از رواناب‌های کشور، داشتن ۵۷ رودخانه به طول یک‌هزار و ۴۰۰ کیلومتر و ۱۱ هزار کیلومتر آبراه، دارای ظرفیت‌های بی‌ظیر در حوزه آب است که توجه به زیرساخت‌های مدیریت و حفظ این مایع حیاتی را ضروری کرده است.

میانگین میزان بارندگی سالانه در این استان ۶۶۱ میلی‌متر معادل سه برابر میانگین بارندگی در سطح کشور است. براساس آماري که به تازگی از سوی امور آب منطقه کهگیلویه و بویراحمد اعلام شده، حجم آب تجدیدپذیر استان هشت میلیون و ۵۱۳ هزار مترمکعب معادل ۸/۵ درصد کل آب ایران است.

کارشناسان امور آب حجم نزولات جوی کهگیلویه و بویراحمد در طول سال را ۱۰ میلیون و ۲۵۹ متر

مکعب برآورد می‌کنند. این استان با یک درصد از خاک کشور، بیش از ۱۶ هزار کیلومتر مساحت در جنوب غربی ایران هم‌اکنون دو سد با ظرفیت ۵۸۹ میلیون مترمکعب دارد.

کارشناسان آب منطقه‌ای تغییر الگوی کشت محصولات کشاورزی، ساماندهی سواحل رودخانه‌ها، مدیریت استفاده از آب‌های زیرزمینی و اجرای طرح‌های مدیریت آب را از مهم‌ترین راهکارهای تحقق حفظ منابع حیاتی آب می‌دانند.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد به ایرنا گفت: برنامه‌های مختلفی برای حفظ گنجینه خدادادی آب در استان اجرا شده و برخی دیگر در دست انجام است، اما با توجه به این که ۸۵ درصد از آب مصرفی استان در حوزه کشاورزی، ۱۲ درصد در بخش خانگی و سه درصد در بخش صنایع است، صیانت از منابع آبی نیازمند همت همگانی است.

علی داوودی مهر افزود: از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون ۲۵۰ طرح با اعتباری بیش از سه هزار میلیارد ریال برای مدیریت منابع آب در کهگیلویه و بویراحمد انجام شده است.

وی اظهار داشت: تا قبل از انقلاب اسلامی هیچ طرح آبی در کهگیلویه و بویراحمد اجرا نشده بود. داوودی مهر بیان کرد: مهم‌ترین این طرح‌ها سدهای کوثر و شاه قاسم است.

وی عنوان کرد: هم‌اینک این طرح‌ها در حال بهره‌برداری است و بیش از دو میلیون و ۵۰۰ هزار نفر از برکات این طرح‌ها بهره‌مند هستند.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد تصریح کرد: اضافه بر این طرح‌ها صدور مجوز بهره‌برداری از آب‌های سطحی به میزان دو هزار و ۸۴۱ فقره و صدور مجوز حفر و بهره‌برداری سه هزار و ۳۲۸ حلقه چاه از آب‌های زیرزمینی از خدمات ارزنده بخش آب در زمینه‌های آشامیدنی، صنعت و کشاورزی بوده است.

داوودی مهر ادامه داد: پنج نیروگاه برق آبی با ظرفیت اسمی ۱۶/۸ مگاوات، هفت طرح تغذیه مصنوعی

با ظرفیت تغذیه سالانه حدود ۱۷ میلیون مترمکعب و ۹ شبکه آبیاری و زهکشی با ظرفیت بیش از ۱۶ هزار هکتار از دیگر زیرساخت‌های احداث شده در حوزه آب استان است.

ساماندهی رودخانه‌های استان در نقاط حادثه‌خیز به طول ۳۵ کیلومتر مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد افزود: ساماندهی رودخانه‌های استان در نقاط حادثه‌خیز به طول ۳۵ کیلومتر، تعیین حریم ۷۳۵ کیلومتر از رودخانه‌های استان و آزادسازی ۹۰ هکتار از حریم و بستر رودخانه‌های استان از دیگر اقدامات انجام شده در استان است. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد همچنین از مطالعه جامع سیل در سرشاخه‌های بشار، مارون و زهره در استان خبر داد و افزود: این طرح با هدف شناسایی نقاط آسیب‌پذیر استان در زمان سیل اجرا شده است.

وی بیان کرد: امسال نیز یک‌هزار و ۵۸۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون ریال اعتبار برای اجرای طرح‌های حوزه آب استان از محل بودجه‌های ملی و استانی ابلاغ شده است. علی داوودی مهر اظهار داشت: از این میزان، ۲۲۹ میلیارد و ۸۰۰ میلیون ریال از محل اعتبارات استانی و بقیه از محل اعتبارات ملی برای تکمیل طرح‌های نیمه تمام حوزه آب کهگیلویه و بویراحمد در سال جاری پیش‌بینی شده است.

۴۰ پروژه استانی و ۸ طرح ملی-استانی در حوزه آب در دست اجراست مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد بیان کرد: هم‌اکنون ۴۰ پروژه استانی و هشت طرح ملی-استانی در این حوزه در دست اجراست. وی بیان کرد: ۲۸۵ حلقه چاه آب غیرمجاز کشاورزی و صنعتی در این استان در سال‌های اخیر با دستور

مقام قضایی پلمب شده است.

علی داوودی مہر اظهار داشت: مجموع کل چاه‌های بهره‌برداری شده در کهگیلویه و بویراحمد سه هزار و ۸۱۷ حلقه است که بخش عمده‌ای از تأمین آب آشامیدنی در این استان از این چاه‌هاست.

وی افزود: تعداد چاه‌های فاقد پروانه یک هزار و پنج مورد و تعداد چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری دو هزار و ۵۲۷ مورد در کهگیلویه و بویراحمد است.

داوودی مہر بیان کرد: یکی از سیاست‌های این شرکت از مدار خارج کردن سالانه تعدادی از چاه‌های آب غیرمجاز برای حفاظت از سفره‌های آب زیرزمینی استان است.

داوودی مہر عنوان کرد: این طرح‌ها در زمینه احیاء و تعادل بخشی برای مقابله با خطرات احتمالی خشک‌سالی و همچنین تقویت سفره‌های زیرزمینی و دشت‌ها در مناطق مختلف استان در حال اجراست.

وی گفت: بر اساس برآوردهای انجام شده و اجرای طرح‌های در دست اقدام (احیاء و تعادل بخشی) بیش از ۶۰۰ میلیون متر مکعب آب در بخش‌های مختلف آشامیدنی، کشاورزی و صنعت قابل مہار است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای کهگیلویه و بویراحمد در ادامه گفت: حدود ۹۰ طرح مطالعاتی تأمین آب در حوزه‌های مختلف هم در دست اجراست.

اصلاح و تعدیل پروانه‌های بهره‌برداری چاه‌ها در راستای مدیریت آب

نماینده مجری طرح احیاء و تعادل بخشی منابع آبی زیرزمینی کهگیلویه و بویراحمد نیز گفت: ۱۱ میلیون متر مکعب حجم آب مصرفی با اجرای طرح اصلاح و تعدیل پروانه‌های برداشت آب در این استان تاکنون صرفه‌جویی شده است.

محمدرضا کایدونی افزود: اصلاح و تعدیل پروانه‌های بهره‌برداری چاه‌های موجود در دشت‌های این استان از مہم‌ترین برنامه‌های در دست اجراست.

وی بیان کرد: این میزان آب مصرفی از تعدیل ۲۲۸ حلقه چاه در دشت امامزاده جعفر(ع) گچساران صرفه‌جویی شد.

کایدونی اظهار داشت: طرح احیاء و تعادل بخشی روی سه هزار و ۴۰۹ حلقه چاه مجاز در این استان در حال انجام است.

وی ادامه داد: طرح اصلاح پروانه برداشت آب در یک هزار و ۷۷۶ حلقه از چاه‌های کشاورزی این استان از سال ۹۷ تاکنون اجرا شده است.

نماینده مجری طرح احیاء و تعادل بخشی منابع آبی زیرزمینی کهگیلویه و بویراحمد گفت: با اجرای این طرح بیش از ۳۷ میلیون مترمکعب آب مصرفی در دشت‌های این استان صرفه‌جویی خواهد شد.

کایدونی اظهار داشت: سالانه ۲۵۲ میلیون مترمکعب آب از چاه‌های مجاز این استان برداشت می‌شود. وی تصریح کرد: ۲۴۰ منبع ذخیره آب آشامیدنی در کهگیلویه و بویراحمد تاکنون تعیین حریم شده است.

کایدونی افزود: اجرای طرح نصب تجهیزات هوشمند روی چاه‌های کشاورزی در سال ۱۳۷۸ در قالب تعادل بخشی با هدف نظارت بر فرآیند مصرف آب چاه‌های کشاورزی و صیانت از منابع آب‌های زیرزمینی آغاز شده است.

نماینده مجری طرح احیاء و تعادل بخشی منابع آبی زیرزمینی کهگیلویه و بویراحمد گفت: بررسی‌ها نشان می‌دهد که سالانه ۶۰ میلیون متر مکعب آب از چاه‌های غیرمجاز در این استان برداشت می‌شود.

محمدرضا کایدونی افزود: بیش از یک هزار و ۴۴ حلقه چاه آب غیرمجاز در دشت‌های این استان حفر شده است.

وی بیان کرد: دشت باشت، امامزاده جعفر(ع)، لیستر، کلاچو، دهدشت، دشتروم و یاسوج از جمله دشت‌های مهم کهگیلویه و بویراحمد است.

کایدونی پلمب چاه‌های غیرمجاز کشاورزی در سال جاری را مهم‌ترین برنامه‌های در دست اجرا اعلام کرد. وی اظهار داشت: سه هزار و ۴۰۹ حلقه چاه مجاز در این استان وجود دارد که طرح احیاء و تعادل بخشی روی آن‌ها در حال انجام است.

نماینده مجری طرح احیاء و تعادل بخشی منابع آبی زیرزمینی کهگیلویه و بویراحمد گفت: سالانه ۲۵۲ میلیون متر مکعب آب از چاه‌های مجاز این استان برداشت می‌شود.

کایدونی اظهار داشت: ۱۳ حلقه چاه کشاورزی در مناطق مختلف این استان از سال گذشته تاکنون مسدود و پلمب شد که موجب صرفه‌جویی دو میلیون و ۴۶۵ هزار مترمکعب آب در دشت‌های این استان شد. وی تصریح کرد: ۴۴ دستگاه کنتور حجمی هوشمند روی چاه‌های آب استان کهگیلویه و بویراحمد از سال گذشته تاکنون نصب شده است.

کایدونی افزود: اجرای طرح نصب تجهیزات هوشمند روی چاه‌های کشاورزی در سال ۱۳۷۸ در قالب طرح تعادل بخشی با هدف نظارت بر فرآیند مصرف آب چاه‌های کشاورزی و صیانت از منابع آب‌های زیرزمینی آغاز شد.

ترویج کشت محصولات با نیاز به آب کم‌تر

مدیر زراعت سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد هم با اشاره به این که کشت محصولات با نیاز به آب کم‌تر از برنامه‌های دولت برای مدیریت مصرف آب کشاورزی است، گفت: با این هدف توسعه کشت محصول کلزا در اولویت محصولات زراعی قرار دارد. آب مصرفی محصول کلزا سه هزار و ۵۰۰ مترمکعب در هکتار و کم‌تر از سایر محصولات از جمله گندم است.

عیسی راستین‌نسب افزود: هم‌اکنون کشت دانه روغنی کلزا در پنج هزار هکتار از زمین‌های کشاورزی مناطق گرمسیری و سردسیری کهگیلویه و بویراحمد در حال انجام است.

وی بیان کرد: پیش‌بینی می‌شود سطح کشت دانه‌های روغنی کلزا در استان نسبت به پاییز پارسال سه برابر افزایش یابد.

راستین نسب تصریح کرد: پاییز پارسال یک‌هزار و ۷۰۰ هکتار از مزارع استان زیر کشت کلزا رفته بود. مدیر زراعت سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد اظهار داشت: در کشت بهاره امسال دو هزار تن دانه روغنی کلزا از کشاورزان استان به صورت تضمینی خریداری شد.

محدودیت کشت برنج در کهگیلویه و بویراحمد

وی گفت: طرح محدودیت کشت برنج به عنوان یکی از محصولات پربار در یک برنامه چند ساله اجرا می‌شود.

راستین نسب اظهار داشت: برای تحقق این امر امسال هیچ‌گونه حمایتی از سوی جهاد کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد برای شالی کاران به ویژه از نظر کود و سم انجام نخواهد شد.

وی ابراز داشت: سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد به دنبال کشت جایگزین محصولاتی مانند حبوب به جای برنج در استان است.

راستین نسب توضیح داد: محدودیت کشت برنج در کهگیلویه و بویراحمد و دیگر نقاط کشور به جز چند استان اقدامی در راستای کاهش بروز پدیده کم‌آبی و جلوگیری از افت آب‌های سطحی است.

گفتنی است ۲۷۰ هزار هکتار زمین کشاورزی در کهگیلویه و بویراحمد وجود دارد که ۱۶۰ هزار هکتار آن زراعی است. بهره‌برداران کهگیلویه و بویراحمد سالانه ۹۱۰ هزار تن محصول کشاورزی تولید می‌کنند. کهگیلویه و بویراحمد با دو اقلیم متفاوت و مناظر بکر و طبیعی و موقعیت خاص گردشگری دارای هشت شهرستان، ۱۷ شهر و یک‌هزار و ۶۷۶ روستای دارای سکنه است.

بررسی تأثیر بارندگی‌های استان تهران روی مخازن سدها - روزنامه اطلاعات مورخ

۱۳۹۸/۰۷/۰۴

آمارها حاکی از آن است که بارندگی‌های استان تهران نسبت به سال گذشته ۶۰ درصد افزایش داشته که این اتفاق باعث شده است ذخیره سدهای پنجگانه تهران با افزایش ۳۰۰ میلیون مترمکعبی نسبت به مدت مشابه سال گذشته از مرز ۹۴۰ میلیون مترمکعب عبور کند. به گزارش ایسنا، میزان بارش‌های استان تهران در سال آبی گذشته به ۳۸۰ میلی‌متر رسیده است. این میزان بارندگی در مقایسه با سال پیش از آن ۶۰ درصد و نسبت به مدت متوسط بلندمدت ۴۲ درصد افزایش یافته است. سدهای لتیان، ماملو کرج و طالقان حدوداً ۸۵ تا ۹۰ درصد پر هستند و سد لار بر اساس ظرفیت اسمی حدود ۲۰ درصد، اما بر اساس ظرفیت آبیگری از زمان بهره‌برداری تاکنون ۴۵ درصد آب دارد. طبق آخرین اخبار ورودی سد کرج حدود هفت تا هشت مترمکعب در ثانیه، سد لتیان حدود شش متر مکعب در ثانیه، سد طالقان حدود هشت مترمکعب در ثانیه، سد ماملو حدود چهار مترمکعب و سد لار حدود هفت مترمکعب در ثانیه است.

به طور کلی حجم ذخیره سدهای پنجگانه استان تهران (لتیان، امیرکبیر، طالقان، ماملو و لار) به ۹۴۰ میلیون مترمکعب رسیده است. سال گذشته حجم آب ذخیره شده در سدهای استان به ۶۴۰ میلیون مترمکعب رسیده بود که به واسطه بارندگی‌های بسیار مناسب سال آبی که گذشت شاهد افزایش ۳۰۰ میلیون مترمکعبی ذخیره سدهای تهران بودیم. مخازن سدهای تهران در حالی افزایش داشته است که در مقابل میزان مصرف آب در تهران هم روندی رو به رشدی به خود گرفته است. چنانکه به گفته محمد شهریاری مدیر بهره‌برداری از تاسیسات آبی و برق آبی آب منطقه‌ای تهران به نقل از وزارت نیرو، مصرف سالانه آب شرب تهران به یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب رسیده است و تقریباً هر سال ۶ بار حجم مخزن سد امیرکبیر برای تامین آب شرب تهران مورد استفاده قرار می‌گیرد که در شرایط نرمال ۷۰ درصد از آب

شرب تهران از آب‌های سطحی و منابع سدها و ۳۰ درصد آن توسط منابع زیرزمینی تامین می‌شود. با این حال پیش‌بینی شده است با توجه به افزایش ۳۰۰ میلیون مترمکعبی ذخیره سدهای پنجگانه استان تهران آب شرب مورد نیاز تهران در سال آبی ۹۸-۹۹ با چالش کم‌تری تامین شود.



مدیر دفتر برنامه‌ریزی منابع آب معاونت مطالعات پایه سازمان آب و برق خوزستان مطرح کرد؛ وقوع ۳۰ سیلاب در سال آبی گذشته در خوزستان - روزنامه سبزینه مورخ

۱۳۹۸/۰۷/۰۶

تغییرات آب و هوایی و کاهش بارندگی در کشور که البته گریبان سایر کشورها را هم گرفته، رشد جمعیت، کشاورزی نادرست و نادیده گرفتن مزیت‌ها با توجه به وضعیت گرم و خشک کشور، مدیریت نادرست و عطش توسعه از مهم‌ترین دلایلی است که سبب شده ایران در بحران آب دست و پا بزند و همه را به تکاپو وادارد. امسال اما کمی وضعیت برای کشور ما فرق کرد و در بهار شاهد بارش‌های سیل‌آسا و بروز سیل در مناطق مختلف بودیم.

با عبور از روز ۳۱ شهریور، سال آبی ۹۸-۹۷ به انتها رسید؛ سالی پر از اتفاقات آبی و متفاوت پس از یک دهه خشک‌سالی؛ سالی که برخی از آمارها و اطلاعات مبنا در حوزه آب‌شناسی کشور را تغییر داد و یک سال شاخص را رقم زد. در سال آبی که گذشت، خوزستان یکی از شدیدترین سیلاب‌ها را تجربه کرد. در فروردین امسال خروجی سد کرخه به بیش از دو هزار مترمکعب بر ثانیه، خروجی سد دز به بیش از سه هزار مترمکعب بر ثانیه و دبی کارون در اهواز به بیش از سه هزار مترمکعب در ثانیه رسید. آن‌طور که وزیر کشور اعلام کرد، این سیل بر زندگی ۴۰۰ هزار نفر در خوزستان تأثیر گذاشت. طغیان رودخانه‌های کرخه، کارون و دز ۲۱ شهرستان را درنوردید، ۱۳۳ روستا را سیلاب برد و ۳۷۴ روستا به صورت جزئی و کلی تخلیه شدند.

درباره سال آبی ۹۸-۹۷ گفت‌وگویی با مدیر دفتر برنامه‌ریزی منابع آب معاونت مطالعات پایه سازمان آب و برق خوزستان انجام داده‌ایم. او معتقد است اتفاقاتی که در سال آبی گذشته رخ داد، تاکنون هیچ کارشناس و متخصصی در صنعت آب و برق کشور تجربه نکرده.

مدیر دفتر برنامه‌ریزی منابع آب معاونت مطالعات پایه سازمان آب و برق خوزستان سال آبی گذشته (مهر ۹۷ تا پایان شهریور ۹۸) را دومین سال پر آب در نیم قرن اخیر در این استان بیان کرد و گفت: بیش از ۳۰ سیلاب بزرگ و کوچک در سال آبی گذشته در خوزستان رخ داد.

داریوش بهارلویی در گفت‌وگو با ایرنا بیان کرد: بر مبنای آمار ثبت شده، سال آبی ۹۸-۹۷ طی نیم قرن اخیر یکی از متفاوت‌ترین سال‌ها در شرایط منابع آبی خوزستان و کشور با بارش‌های شدید و بی‌سابقه بود که در برخی نقاط همچون شمال کشور بارش‌ها به بیش از یک‌هزار میلی‌متر رسید.

بهارلویی افزود: در اثر این رخدادهای طبیعی و جوی بی‌سابقه، میزان ورودی آب به سدها و رودخانه‌های خوزستان از مرز ۵۲ میلیارد مترمکعب عبور کرد؛ این در حالی است که متوسط آورد رودخانه‌های خوزستان در حدود ۲۹ میلیارد مترمکعب است.

وی اضافه کرد: سال آبی گذشته رتبه دومین سال پر آب در نیم قرن اخیر را پس از سال آبی ۷۲-۷۱ به خود اختصاص داد؛ البته در صورت تفکیک آمار، در برخی حوضه‌ها مانند کرخه رتبه نخست آورد در تاریخ این رودخانه رقم خورده است.

بهارلویی ادامه داد: در حوضه کرخه بزرگ‌ترین سیلاب تاریخی با دبی پیک لحظه‌ای هشت هزار و ۴۷۷ مترمکعب بر ثانیه در روز ۱۲ فروردین اتفاق افتاد. در حوضه‌های دز، کارون و مارون نیز سیلاب سهمگین بود و در سیلاب اول بین ۵ تا ۱۰ فروردین در حوضه کارون ورودی به خوزستان روزانه تا هفت هزار و ۶۹۰ مترمکعب بر ثانیه رسید.

وی گفت: ۳۹ درصد از میزان ورودی آب در شش ماه اول سال آبی و ۶۱ درصد آن در شش ماه دوم وارد مخازن و رودخانه‌ها شد و فروردین امسال با دریافت بیش از ۱۵ میلیارد مترمکعب آب و سهم ۲۹ درصدی از کل میزان ورودی، پرآب‌ترین ماه سال بود.

بهارلویی با بیان این که خوزستان بیش از یک دهه و از سال آبی ۸۷-۸۶ درگیر خشک‌سالی بوده، افزود:

در سال آبی ۹۷-۹۶ رودخانه‌های خوزستان با ۶۱ درصد کاهش آورد نسبت به میانگین‌ها روبه‌رو بودند که شدیدترین خشک‌سالی در نیم قرن اخیر به شمار می‌آید.

بهارلویی اضافه کرد: یک دوره خشک‌سالی شدید و تغییر فاز در مدت کوتاهی به یکی از مرطوب‌ترین سال‌های آب‌شناسی که برای بسیاری باورپذیر نبود، به همراه بارش‌های شدید متوالی و سیلاب‌های متعدد شرایط منحصر به فردی رقم زد که مدیریت آن را بسیار دشوار و پیچیده کرد.

وی بیان کرد: در سال آبی که گذشت، تعداد سیلاب‌های مهارشده توسط سدهای استان بیش از ۳۰ سیلاب بزرگ و کوچک بود که فقط یکی از این سیلاب‌ها در پایین دست سدها محسوس شد.

بهارلویی با اشاره به رویدادهای بی‌سابقه سال آبی گذشته گفت: وقوع بزرگ‌ترین سیلاب تاریخ حوضه کرخه، ثبت سیلاب‌های تاریخی و بزرگ در حوضه‌های دز و کارون، هم‌زمانی سیلابی شدن پنج رودخانه مهم خوزستان و تداوم حدود یک ماه جریانات سیلابی را می‌توان مهم‌ترین ویژگی‌های این سال برشمرد. به گفته وی در روزهای سیلابی فروردین، طغیان بیش از ۱۶ هزار مترمکعب برثانیه را شاهد بودیم که در برخی ساعات از مرز ۲۲ هزار مترمکعب برثانیه نیز گذشت.

وی اضافه کرد: به این شرایط باید محدودیت‌های طبیعی هر منطقه، سد و اثرات متقابل رودخانه‌ها و وجود شهرها و نقاط مهم جمعیتی در مسیر رودخانه و جریان سیلاب همچنين رعایت نشدن حریم رودخانه‌ها را اضافه کرد، به طوری که این سیل می‌توانست ماهیت و توسعه همه‌جانبه خوزستان را برای حداقل یک یا دو دهه دستخوش عقب ماندگی کند. همه این‌ها بیانگر بزرگی اتفاقی است که در بهار ۹۸ رخ داد و تلاش زیادی برای مهار و مدیریت آن شد.

بازگشت حیات به تالاب‌ها و رودخانه‌ها

مدیر دفتر برنامه‌ریزی منابع آب معاونت مطالعات پایه سازمان آب و برق خوزستان با اشاره به اهداف و

سیاست‌های سال آبی گذشته، توضیح داد: حفظ کیفیت آب یکی از این اهداف بوده، چنان‌که بر مبنای آمار کیفی ثبت شده در تمامی مناطق هیچ‌گاه کیفیت آب از مرزهای تاب آوری عبور نکرد و در برخی مواقع به سبب نوسانات طبیعی، واکنش لازم برای برگشتن تعادل به منطقه صورت گرفت.

وی افزود: طبیعی است که در رودخانه‌های خوزستان نوسانات وجود داشته باشد، چرا که طول رودخانه‌ها در کنار منابع آلاینده و زهاب حاصل از کشت وسیع صورت گرفته، به گونه‌ای است که این تغییرات به اجبار رخ می‌دهد، اما برآیند شرایط بسیار مناسب بوده است، به نحوی که در مقطع شهر اهواز به عنوان یکی از نقاط مهم جمعیتی مسیر رودخانه کارون، آب عبوری هیچ‌گاه از حدود ۶۰۰ مترمکعب بر ثانیه کم‌تر نشد (این در حالی است که در سال‌های گذشته دبی به کم‌تر از ۱۰۰ مترمکعب در ثانیه نیز می‌رسید) و کیفیت آب حتی از استاندارد بهتر شد.

بهارلویی اضافه کرد: با توجه به سیاست کشت و برای ترمیم بخشی از خسارات سیل در تابستان جاری محدودیتی در میزان کشت لحاظ نشد، اما با وجود هشدارهای سازمان آب و برق در نبود برداشت درست از تعریف و مفهوم محدودیت و همچنین با وجود اعلام ظرفیت شبکه‌های آبیاری، کشت بیش از ظرفیت به ویژه محصولات پرمصرف انجام شد که این امر اخلال در برنامه‌ریزی منابع و مصارف آب را به دنبال داشت.

وی یکی دیگر از اهداف مهم در برنامه‌ریزی آبی در این سال را حفظ شرایط و احیای تالاب‌های خوزستان بیان کرد و گفت: تالاب‌های خوزستان در اثر سیلاب‌ها و بارش‌های مناسب جان تازه‌ای گرفته و حیات به آن‌ها بازگشته است؛ با وجود فشار مضاعف بر مخازن سدها تلاش شد حقایق آن‌ها در هر رهاسازی حتی بیش از نیاز منطقه و برای مقابله با برداشت‌های بی‌رویه یا غیرمجاز لحاظ شود.

به گفته وی شواهد زیستی و بازدیدهای فنی متخصصان از تالاب‌ها گویای آن است که این هدف تا حدود زیادی محقق شده، هر چند ممکن است رضایت دواستاران محیط زیست را کاملاً برآورد نکرده باشد.

افزایش ۲۳۶ درصدی تولید برق

مدیر دفتر برنامه‌ریزی منابع آب سازمان آب و برق خوزستان همچنین یکی دیگر از اهداف را برنامه‌ریزی در زمینه تولید انرژی برقابی و جلوگیری از کمبود انرژی در یکی از گرم‌ترین تابستان‌ها دانست و بیان کرد: در سال آبی جاری میزان تولید و آمادگی نیروگاه‌های برق‌آبی نیز بسیار مطلوب بوده و نقش بی‌بدیلی در جلوگیری از کمبود انرژی ایفا کرده‌اند.

وی با اشاره به رشد ۲۳۶ درصدی تولید برق در مقایسه با سال پیش از آن توسط نیروگاه‌های برق‌آبی خوزستان، افزود: در این مدت بیش از ۲۶ هزار گیگاوات ساعت انرژی برقابی در خوزستان، به ویژه در تابستان که هم‌زمان با حداکثر مصرف است، تولید شد. این نیروگاه‌ها پس از سیلاب عظیم بهار ۹۸ همچنان با آمادگی کامل در همراهی با سیاست‌های برق و انرژی خوزستان به کاهش خاموشی‌ها کمک کردند.

پیش‌بینی، زود است

بهارلویی درباره برنامه‌ریزی مخازن سدهای خوزستان برای سال آبی ۹۹-۹۸ نیز توضیح داد: برنامه‌ریزی به گونه‌ای انجام گرفته که ضمن تأمین و تحقق اهداف، کنترل و تعدیل سیلاب‌های محتمل در سال آبی جدید و فصول پاییز و زمستان با حداکثر بهره‌وری در سدها مدیریت شود و خطری مناطق پایین‌دست را تهدید نکند.

وی شایعات درباره وقوع حتمی سیلاب را رد کرد و افزود: نمی‌توان وقوع سیلاب را از هم‌اکنون پیش‌بینی کرد، اما باید به این مسأله توجه کرد که سیل یکی از خصوصیات و ویژگی‌های رودخانه‌های خوزستان است.

بهارلویی درباره تمهیدات لازم نیز گفت: ذخایر سدهای خوزستان در ابتدای سال آبی جدید نسبت به

مشابه پارسال ۲/۹ برابر بیش تر است و برنامه‌ریزی شده که سدهای این استان با حجم خالی بیش از هشت میلیارد مترمکعب دوره سیلابی را آغاز کنند تا اجازه ندهند که مشکلی در پایین دست سدها ایجاد شود، در همین حال کشت غالب منطقه در این فصول نیز انجام شود.

وی ادامه داد: در حوضه مدیریت مخزن، تشکیل کارگروه اقدامات دفاتر ستادی سازمان آب و برق خوزستان، تشکیل جلسات شورای مدیریت به هم پیوسته منابع آب، هماهنگی برای تشکیل میز پیش‌بینی هواشناسی بین سازمان آب و برق، مدیریت بحران و هواشناسی استان و برنامه‌ریزی مخازن سدها و رصد همه روزه منابع آبی و ایجاد حجم خالی مناسب کنترل سیل از اقداماتی است که انجام شده یا در حال انجام است.

تکالیف پیش و پس‌اسیل

بهارلویی افزود: پراکنش جغرافیایی حوضه‌های آبریز و رودخانه‌های منتهی به خوزستان، چندین استان را در بر می‌گیرد و سدها یک نقطه کنترل‌کننده در مسیر رودخانه‌ها هستند که نمی‌توان انتظار داشت تمامی بار مدیریت آب و چالش‌های متعدد، با برنامه‌ریزی آن‌ها حل شود؛ بنابراین در مدیریت سیل باید اقدامات متنوعی در بالا و پایین دست سدها صورت گیرد.

وی با تأکید بر عملی شدن تکالیف و وظایف سازمان‌ها که نقش موثر و تعیین‌کننده‌ای در کاهش خطرات و خسارات سیل دارد، افزود: تسریع در بازسازی سیل‌بندها، اختصاص بودجه مناسب برای طرح‌های انحراف سیل مانند خسرج در حوضه کرخه، اصلاح جاده‌های ساحلی در اهواز، داشتن نقشه و پلان عملیاتی برای مواقع بحرانی و توجه به حریم رودخانه‌ها در بازسازی‌ها همه از الزماتی هستند که باید به آن‌ها توجه شود.

وی اضافه کرد: به گواه مستندات فنی، بازرسی‌ها و گزارشات دستگاه‌های ناظر و هیئت‌های تحقیق و در



جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

